ఆత్మకందములు

గ్రంథకర్త:

బవనం వీరారెడ్డి

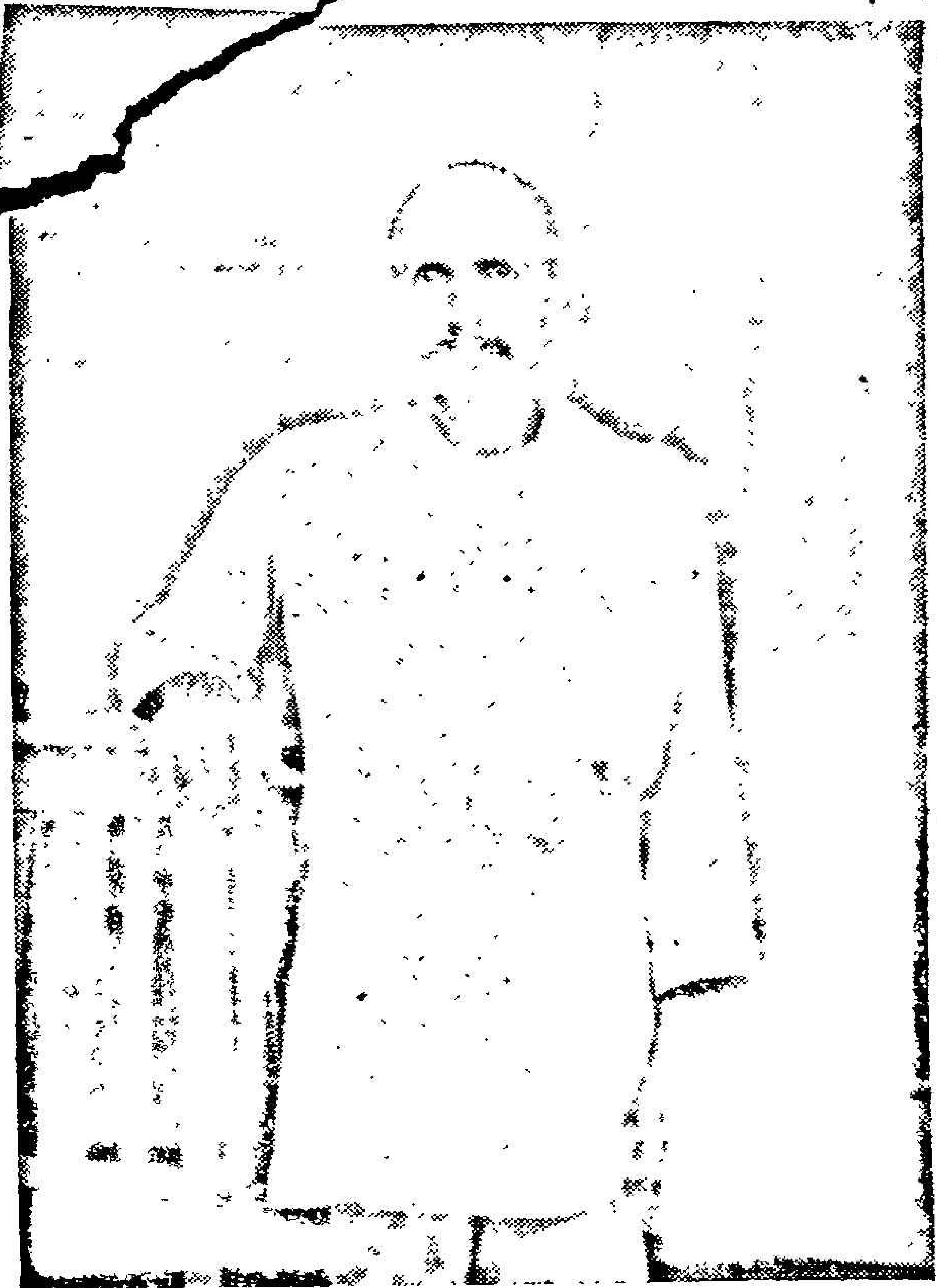
పరిష్కృతము:

చిల్లర వేంకటేశ్వరకవి

[వెల : నాలుగు అణాలు

శ్రీ జయనామ సంవత్సరం : : 28-10-54

గ్రంథకర్త:
బవనం వీరారెడ్డి

తప్పొప్పుల పట్టిక

పుట సంఖ్య	తప్పు	పంక్తి సంఖ్య	ఒప్పు
1.	దాంకుర	19.	దారకుర
4.	యెవనినై	10.	యెవనినైన
7.	యుందురె	14.	యుండుసురె
8.	వీలగునాకో	22.	వీలగునాక్కో
11.	తలపు	13.	తలపున
16.	తానెందిరుగు	17.	తానెంపు దిరుగు
19.	మెలగవయు	4.	మెలగవలయు
23.	యిండగా	9.	యిడగా
38.	రేపెటుటయా	14.	రేపెట్టుటయా
40.	వలయును	12.	వలయు
44.	నీటగ	22.	నీటుగ
56.	చెడిపాదువన్న	2.	చెడిపోదువన్న
56.	మిఱల	22.	మఱల
57.	యుండవలయును	18.	యుండవలయు
64. ద	మతిదెలియు	5.	కం. మతిదెలియు
67.	స్వేగ్ఛ	9.	శ్వేశ్ఛ
67.	జూచిచెనంట	9.	జూచెనంట
69.	నారున్న	23.	నోరున్న

vii

ఆత్మ కందములు

క. ఆంధ్రప్రభ యాంధ్రపత్రిక
యాంధ్రంబునఁ బ్రచురమగుట ♦ యాంధ్రంబున క
య్యాంధ్ర నిఘంటువు లుండుట
యాంధ్రుల విషయంబు దెలియ ♦ నగు నెల్లరకున్.

క. మంచియె చెడుగా మారును
లంచంబులఁ దినుచున్న ♦ లాతిజనులకున్
కంచెడు దిని మంచంబున
నంచితముగఁ బండనగునె ♦ యలయకకు జనుల్.

క. దొంగల చౌర్యము కనుగొన
లొంగిన యటు మాటలాడి ♦ లొంగక మీదన్
దొంగతన మాచరింతురు
దొంగల గుత్తెఱిఁగి తొత్త ♦ తొలఁగఁగ వలయున్.

క. కందము తెలుగున కందము
కందంబునఁ జెప్పఁబడిన ♦ ఘన నీతుల మీ
రందఱును జదువుకొనిన న
మందానందంబు గలుగు ♦ మానస వీధిన్. ౭౭౦

క. పతి సంగతి సతి దెలిసియు
సతి సంగతిఁ బతి యెఱింగి ♦ జతగలిసిననే
హితమగు ముక్తికి నదియే
గతియగు నీ విధము దెలియఁ ♦ గాఁదగు మనకున్.

ఆత్మకందములు.

క. స్త్రీ కంటె ధరణి బూరుషు
డే కరణిని గొప్ప వాఁడు ♦ హీనుఁడె కాఁడా
జోకొట్టి చన్ను గుడిపిన
యా కామిని తల్లి గొప్ప ♦ దా దెలుగ రాజో.

క. కామమె మూలంబంతకుఁ
గామం బాత్మీయమైనఁ ♦ గాకి తరులచేఁ
బ్రేమింపఁ బడినదైనను
నీమంబున ద్రుంపవలయు ♦ నేర్పరు లెల్లన్. ౨౨౩

క. వాఁడే మొగంబు వాఁడో
పోడిమిఁ దెలియంగ నగునె ♦ బుధులకు నైనన్
జాడంగని పరమాత్ముని
జూడంగలవాఁడె మోక్ష ♦ సుఖమొందుఁ జుమీ.

క. బడి బడి దిరిగియు దిరుగాఁ
నడుగడు గాఁద్రై మున్నె ♦ నడుగఁడ మేలా
నడువడి గుదిరిన మనసా
బడదొడ్డియూ భాద భీతె ♦ బంగరు డగుటన్. ౨౨౫

ఆత్మ కంద[illegible]లు

క॥ తేనెవని తాత సొమ్మగుం
బానక మేవిధములగల్గు ♦ బూర్వమ్మే జెప్పెన్
మానవులమె మనవారము
గానండీ యర్థమెరుగ ♦ గలియుండన్నా ౮౫౧

క. పొగ చుట్ట త్రాగనేరిచి
పొగవిడుచుచు నుంటినయ్య ♦ బోబెదమనో
పొగ ద్రావెడు పగవాడనె
పొగవిడుచుచు నూదుచుండ ♦ పొలమనుటకుగా. ౮౫౨

క. టక్కరుల గూడి దిరుగక
నొక్కట సూత్రమునుగట్టు ♦ నాతిది పొందే
చిక్కటమగు మోక్షమెరుగ
మక్కువగా జతగలసియె ♦ మనిగుంటిమిగా. ౮౫౩

క. కంచము కంబళి దింపట
కొంచము గుపుసంగ మనుట ♦ కొంపండగడ్డొకో
పంచల జత లెరిగి కొడవు
పంచలకెఱ దారమెఱుక ♦ బోధుండుటకున్. ౮౫౪

క. ఏ కుల మే పూరుడును
యాకులమే ఘనమనుమ్మి ♦ యెవరననలయున్
మీకగు మాకగు ఓటుల
పోంకమిచే దెలియవచ్చు ♦ బోకెందుకగున్. ౮౫౫

క. పొయ్యికి బొంగలి వెచ్చము
నెయ్యాయు గరుగంగ మ్రింగ ♦ నెరవేయుటగాం
బయ్యెఱ గాలికిం బంటలు
వెయ్యన నేజెప్పగలన ♦ విషవాయువుగా. ౮౫౬

సమాప్తి.

ఆత్మ కందములు

క. బడిబెట్టినంత మోదుము
యడుగడుగాదైవమున్నా ♦ యుడుగడ మెటులా
నడువడి గుదిరిన మనసా
బడదెద్దియు బాధభీతి ♦ వసమేలిమిగాన్. ౨౨౫

క. పాదము వీరయ నుడివిన
మందిలో దాజెప్పుకున్న ♦ మంచిది యగు గా
కొదవయు దీరిన తదుపరి
పదె పదె పరమాత్ముయుండ్ను ♦ పరమందుటకున్. ౨౨౬

క. డబ్బనగను ధనమెంతయొ
డబ్బగదా పైసలెన్న ♦ డాబును దెలియగా
యిబ్బందులెల్ల గడువగ
జెప్పెదలోకమునకిట్లు ♦ జెడిపోకుంటన్. ౨౨౭

క॥ ధనమెందు దాచదగునా
ధనమెందున దాచుకున్న ♦ తనకలవడుగా
ధనమునకు రాజెబుచ్చియ
తనకుమారు వీరయ్యన ♦ దశగనుమయ్యా ౨౨౮

క. సత్యము తోడుత మెలగెడు
సత్యంబును గంటబడుకె ♦ సంతోషంబై
సత్యము నదలకె మెలగుర
సత్యమునకు సాటియెద్ది ♦ సంతోషముగాన్. ౨౨౯

క. ఎఱుకగు వారలు నుడివిన
యెఱుకగు చుట్టంబుగన్న ♦ యెఱుకగు టరుదా
నెఱుకకు యెఱుకగు గలయిక
నెఱుగుట మానవుడు సుమ్మి ♦ నెఱుగును దైవం. ౨౩౦

హరిః — ఓమ్

శుభమస్తు — అవిఘ్నమస్తు

ఆత్మకందములు

కం॥ శ్రీరామ రామ యనుచును
నోరూరఁగఁ బలుకవలయు ♦ నుడువుల శుద్ధిన్
ఆరామ నామ మంత్రము
సారాముల భక్తి గలిగి ♦ చదువఁగ వలయున్. ౧

క॥ భగవంతుఁ డొక్కఁ డుండఁగ
భగవంతున కెపుడు మ్రొక్క ♦ భరితాత్ముండై
జగమున నూతేండ్లాయువు
నొగి నొసఁగును జెవుడు గ్రుడ్డి ♦ యుండదు మనసా! ౨

క॥ నారాయణ యన విషమూ ?
తీరుగ వృత్తి చంచలంబు ♦ దెగఁ గొఱకుఁ గదా !
నారాయణామృతంబును
నోరూరఁగఁ గ్రోఁగఁగా ఘ ♦ నుండగుఁ జుమ్మా. 3

క. వట్టిది మంటిది గాదుర
గట్టిది యిదికాదు; కాని ♦ కాలము చేయిం
బట్టిన పట్టును వీడక
పట్టినఁ బరమాత్మ నీకు ♦ బరసుఖ మిచ్చున్. ౪

క. వినవలెఁ జెప్పగ నందురు
వెనుకాడక నూటిగాను ♦ వినవలసినదే
వినకున్న దొంకు టెట్లో ?
వినరాని చెవులు ద్రుంచ ♦ విరివిగ జీవా ! ౫

క. చెప్పక చెడిపోవుటయే
నొప్పగ మది చెడక యుండ ♦ నోపికతో గా
నెప్పుడు జ్ఞానము గల్గునొ
చప్పుడు గాకుండ నేఁగు ♦ జయమున జీవా! ౬

క॥ రంగుగను రంకు చేసియుఁ
బొంగుచు సరియెవ్వరనుచుఁ ♦ బోదురితంబౌఁ
బొంగణఁగు వేదమెఱిఁగిన
దొంగనుదేల్గుట్టి నట్లు ♦ తోఁచురజీవా! ౭

క॥ మాయ యన నెట్టిదో య
మ్నాయపదమ్మెట్లఁ గలిగె ♦ మహిలోపలనీ
మాయయన నీశరీరమె
మాయను ఖండించు కత్తి ♦ మది శివయనుమా! ౮

క॥ దొంగను వలదనకుండా
దొంగలకును మొదటివాఁడు ♦ దొరకక యుండెన్
దొంగలుగాకయె దొరలా
దొంగలదండింప వీలు ♦ దొరుకునె జీవా! ౯

క॥ బెట్టుగ సద్దును లేకయె
భొట్టను బెట్టంగవంక ♦ పోవునుగాదా!
గుట్టును దెలిసిన పిమ్మటఁ
బట్టును బట్టంగ దొరకుఁ ♦ బరమాత్ముండే ౧౦

క॥ నాదని కావలి యున్నది
నాదని మదిఁ దోఁచినపుడు ♦ కలుగును జ్ఞానం
బేదిఁక నాదను వస్తువు
భేదంబిఁక నెఱిగి చెప్పి ♦ విభునిం గనుమా! ౧౧

క॥ నిత్యముగాదీ దేహము
మృత్యువను తుపాను పట్టి ♦ మ్రింగును జుండీ
యత్యంతం బిదినిలువదు
సత్యముగా వలయుఁజుమ్మ ♦ సద్గుణ శీలా ! ౧౨
ధనమొసఁగెడి దాతలఁగని
తన కర మది వణఁకనిచ్చుఁ ♦ దానును నెపుడో
యనుమానము లేకుండఁగ
నొనరుపవలె దానములను ♦ నొప్పగ జీవా ! ౧౩
క॥ ఓటిదిర కూటి కుండయె
కోటియు నొకనాఁడె యెపుడొ ♦ కోల్పోవుటయా
బూటకపు తోలు తిత్తిర
బూటకముల నమ్మదగదు ♦ బొంకుర జీవా ! ౧౪
క॥ అమ్మల నెఱుఁగవు తోలుతఘు
నమ్మని పరకాంతఁదల్లి ♦ నమ్మఁగఁదగురా
నమ్మిన భక్తులు చెడరుర
నమ్మఁగ నీవశమె హరిను ♦ నంబున జీవా ! ౧౫
క॥ కలిగిన దానికి వేడుక
యిఁకఁ గూలినదాని కేడు ♦ పెఱుఁగని వాఁడి
య్యిలలో భక్తుండనఁదగుఁ
దెలియవలయు నీవిధంబు ♦ దెగడక శ్రద్ధన్ ! ౧౬
క॥ మలమునఁ బొరలెరె మొదటను
మలమన్న నసహ్యమేల ♦ మనుజుల కెల్లన్
మలముండదె యుదరంబునఁ
గలదట్టులె పాపచయము ♦ గనరా జీవా ! ౧౭

క॥ పనులం దక్షము గానిది
తనకేమియు ఖర్చులేక ♦ తగ వెలుఁగునుగా
మనసున నిడుకొనఁ జెల్లును
ఘన మన్నిటికన్న మిన్న ♦ గనరా జీవా! ౧౮

క. తనజన్మ తల్లి యెఱుఁగును
దనకామము దీర్ప నెఱుఁగుఁ ♦ దరుణీమణి తా
నొనరించిన ఘనపాపము
ననువునఁబుచ్చంగ నెఱుఁగు ♦ హరియొక్కండే ౧౯

క॥ తలఁపక కార్యంబగునా?
బలిసితినని యెవనినైనఁ ♦ బడఁ గొట్టెదవా?
కలిగెడు దప్పిక తీరఁగఁ
గొలనికిఁజన నీరుదొరకుఁ ♦ గొఱవేమిటికో ౨౦

క. ఎఱుఁగక పుట్టుటనిజమే
యెఱుఁగని కాలంబులేదొ ♦ యెవ్వనికైనన్
ఎఱిఁగిన జన్మమె జన్మము
మఱికిని బుట్టంగఁదగునె ♦ మొనగాఁడైనన్. ౨౧

క. ధనమిచ్చి పేపరుంగొనఁ
గనులందును నీకుగారఁ ♦ గనఁగానేలా?
కనుగొని రక్షించెదవా
తనలోపల శాంతమూనఁ ♦ దగునో జీవా! ౨౨

క. నలుసంత చేడనుండియొ
పలుఁదోమియుఁడిండి కొఱకుఁ ♦ బరుగిడుచుండున్
ఫలహారంబులు పదియని
మొలకెత్తని విధము కనదు ♦ మొదటనె జీవా! ౨౩

క. చింతింపకు మేపనికిని
జెంతనుగల మంటిద్రవ్యఁ ♦ జెడునా పురువు
ల్పతంబు విడువరాదుగ
యింతకు మానసొప్పి చంప ♦ నేటికిఁ బరులన్. ౨౪

క॥ తిట్టిన దిట్టకయుండుఁడి
పట్టిది యీ మాయతనువు ♦ వగలు మఘంబున్
బుట్టిన పురుషుండెట్టులో
తిట్టువడం బోవుటరుదె ♦ తిరముగఁ జెప్పుమా. ౨౫

క॥ తనువా సంపద గోరుట
కనులా రూపంబు గనుట ♦ కనరాదుగదా
వినఁగోరు బలుకు నెప్పుడు
వినవచ్చును బలుకునెపుడు ♦ విడరాదుగదా ౨౬

క. పలువలు దైవము లేఁడనఁ
గలఁడని మది యుక్తిఁ బన్ని ♦ కదలకయు డన్
మొలిచిన వృక్షమునందున
ఫలమందమె చూడ జగతి ♦ బరమానుగనరా ౨౭

క. అడిగియు నడుగక మున్నే
వడివడి తా ధనమునిచ్చి ♦ వడినంపియుఁడాఁ
బడిపంచలఁ బడిముద్దనఁ
జెడుకట్టియు యనరెయతఁడు చెడిపోవఁడో ౨౮

క॥ నారాయణ నారాయణ
నారాయణ యనినఁ దమకు ♦ నాశనముగాదో
నారాయణునకు మించిన
నారాయణ వేఱుగలఁడె ♦ నాకును జెప్పుమా. ౨౯

క॥ మానవ ధర్మంబని తా
మానవుఁడై యన్న మడుగ ♦ మానకయిడు లే
మానవలక్షణమిడఁ డో
మానవుఁడే కాఁడు పశువు ♦ మార్గము జీవా! 30

క॥ ఒల్లని సతినొల్లనిసుతు
లెల్లగలక్ష్యంబుసేతు ♦ రితఁడనదయాటం
చుల్లసమాడుచు నుందురు
పెల్లుగ నెవ్వానినైనఁ ♦ బృథివిని జీవా! 31

క॥ జయమనఁగ దానమొంతయుఁ
జెయిసాగిన యంతవఱకుఁ ♦ జేయందగునా?
ప్రాయిపాలు పొంగుపాత్ర
మ్మోయుశక్తికిమించి చనుట ♦ మేలగునోకో 32

క. పరమాత్మసన్నిధావుఁ
బరమాత్మని భక్తుఁడెపుడు ♦ పరికించునుగా
మఱచితినని మోసంబని
యెఱుఁగు రహస్యంబులెల్ల ♦ నెఱుఁగనిరీతిన్ 33

క. వినవో వగాయను సతతము
కనకంబే మేలటంచుఁ ♦ గడియించుచు నీ
వనవరతం బాచింతనె
చనియెదవో పలకును మేలు ♦ సలుపందగదే? 34

క. చూపునకందని వస్తువు
రూపంబును దెలియఁజెప్ప ♦ రూఢిగఁదమలోఁ
దీపికి దివ్యామృతమై
యోపికఁ గలిగించుఁ గోలు ♦ చుండుము జీవా! 35

క. ఎఱుకలవాఁ డుచ్చులనిడ
నెఱిఁగిన బకమెట్లుదాన ♦ నిఱుకునుబరుగూ
పెఱుఁగని మానవుగతిఁబరు
నెఱిఁగిన మానవుఁడుమాఁయు ♦ నేటికిఁజొచ్చున్. ౩౬

క॥ పసితనము పడుచుఁదనమని
ముసలితనంబనుచు దేహ ♦ మునుగాం చెడువాఁ
డసలెప్పటికిని జెడఁడిది
పస లేకయె యుండియోఁడుఁ ♦ బసరమురీతిన్ ౩౭

క॥ పదుగురుఁబది వావులచేఁ
బదపడిపిలువంగ నొకఁడె ♦ పరగిడుఁగాదా
మదిఁదలఁప బెక్కుపేరులు
గదపనికి శ్రద్ధఁబిలువఁ ♦ గన్నదు జీవా! ౩౮

క॥ పరమాత్ముఁడిచ్చు సర్వముఁ
బరులనుయాచింపననుచుఁ ♦ బడియుందురే!
పరమాత్మనెఱిఁగి చేరెడు
తెరువెఱుఁగకయుందురెసుధీయుతు లెప్పుడున్ ౩౯

క॥ అన్నాయని పగలంతయుఁ
గ్రన్ననవాతనికెలంజె ♦ గారాత్రులనై
యున్న తెఱంగున శ్రీహరి
నెన్నుచుదుప్కియలఁజలుపు♦ టెఱుఁగుముజీవా! ౪౦

క॥ ఎప్పుడొకట్టిన కొంపిది
తప్పకనిప్పంటుకొనుట ♦ తధ్యంబనితా
నిప్పుడు నీరంబునకై
చప్పునఁ బరుగెత్తనగును ♦ జల్లార్చుటకై ౪౧

క॥ ఈతనువురి త్తచేతల
బూతము కాదయ్యనియత ♦ బుద్ధినిబరుసన్
జేతములో నిడినామం
శాతతముగనుభవముక్తి ♦ నందును జీవా ? ౪౨

క॥ శునకము మూత్రవిసర్జన
మునుదనపైఁ జేయఁజూచి ♦ మొద్దుగఁ ద్రోలం
గనుశక్తిలేని శిలలం
గొనియాడుచుఁ గోల్వముక్తిఁ గూర్చునె జీవా ! ౪౩

క॥ లోకములో జీవునకును
నాఁకలియనుబాధయెపుడు ♦ నంటునుగాదా ?
యాకలియు కాలమెఱిఁగియుఁ
బోకలఁ బోవంగమనసు ♦ పొందికదోఁకున్ ౪౪

క॥ వెన్నుండెయైన నేటికి
వెన్నయుమజ్జి పెరుగుపాలు ♦ వ్రేతలుఁబసులుం
జిన్నతనంబనఁ జెల్లునె ?
యన్నన్నా ! పరునెఱుంగ ♦ నగునేమనకున్ ౪౫

క॥ మునులాత్మారాముఁగనుఁ
గొనియానందంబునొంది ♦ కుమరగు మోహం
బునుగాంచిరి ప్రతిమలఁబూ
జనమొనరుప ముక్తినొంద ♦ సాధ్యమె మనకున్ ౪౬

క॥ తలుపును మూసిపరుండిన
వెలుపలఁజోరునకుఁ జొఱఁగ ♦ వీలగునొకో
చలియింపక జ్ఞానముతో
నిలిచిన దుర్గుణముచేర ♦ నేర్చునె జ్ఞానిన్ ౪౭

క॥ తిట్టంగ నేల దేవుని
బెట్టుగఁ దనకాలమందుఁ ♦ బెట్టఁగ నెవఁడో
నెట్టులఁ గలిగెను దుర్గుణ
మెట్టుల మాన్పంగవచ్చు ♦ నెల్లను జెపుమా ౪౮

పరులేమన్నను మానక
పరమాత్ముండెఱుఁగు నిజముఁ ♦ బరికింపంగా
గరికైననూఁగఁ బోదఁట
కొఱకదుచీమయును బరున ♦ దం దెలియకయే ౪౯

క. ఏమగునో ప్రాణమనుకొని
కామముచేఁదిరిగి నరుడు ♦ కానఁడుకర్మం
బేమగునో మాయ దెలియక
పామరులకుఁ జిక్కవచ్చుఁ ♦ బరుఁగానమిచేఁ ౫౦

క. ధనమె నరకమునకంపును
తనదానమె సుకృతమిచ్చుఁ ♦ దనకలిమియుఁ దా
ధనమేమఱుఁగుగ నుండియుఁ
దనువే ఛీయనఁగఁజేయు ♦ ధన్యులకెపుడున్ ౫౧

క. ప్రేమాధికారివలెనే
ప్రేమింపందగిన నిసువు ♦ ప్రేలదె మిగులం
బ్రేమను దానేఁగినహరి
ప్రేమకుఁదగియుండిముక్తి ♦ రీతింబొందుఁ. ౫౨

క. వట్టివి గట్టివి కలిపియు
బిట్టుగశాస్త్రములు కట్టి ♦ పెట్టెఁతలపై
గుట్టగు వేదంబును జే
పట్టియుఁ బ్రాకంగ నగును ♦ బకుగెవడైనన్ ౫౩

క. పొట్ట పగులంగ దినుఁగద
పిట్టమెటుకు తినినరోగ ♦ పీడితుఁడగునా?
తిట్టను గుంటిని గ్రుడ్డిని
బెట్టెఁడొకింతయును నదియె ♦ ప్రియపడి యెపుడున్. ౫౪

క. తప్పెఱుఁగ కేమిచేసినఁ
దప్పెఱిఁగిన జ్ఞాని యెట్లు ♦ తప్పొనరించున్
ఒప్పెఱుఁగవచ్చుఁ దఱుతమ
తప్పెఱిఁగినవారె ధన్యు ♦ తము లిద్ధాత్రిన్. ౫౫

క. రమ్మనఁగ రాదుసుమ్మా
పొమ్మనఁగా బోవదెద్ది ♦ పోలికఁ గనవా?
కమ్మనఁగఁ గాదుసుమ్మా
నమ్మిన దైవంబు మహిమ ♦ నలినంతటికిన్. ౫౬

క. కథలు బహుసుకృతములఁట
కథలకు నాయకుని శివునిఁ ♦ గలియుట యెట్లో
శిథిలంబగు నీ ప్రకృతిని
వ్యథితుండై చిక్కి మోస ♦ మందుట తగునే? ౫౭

క. చీయన్నఁ బలుకు నపుటయ్యుఁ
జాయనఁగాఁ బల్కునపుట ♦ చనునే ధరలో
నోయమ్మ చచ్చినానన
నీ యుగమున లేనిదెవరో ♦ నీవెఱుఁగుము రా ౫౮

క. నలిఁగినచోఁ దొలఁగును గద
బలసిన నా విధిని దొలఁగి ♦ పనిచేయువలెన్
గుఱుతునెడు పలుకు మఱవుము
వెలలేనిది దక్కవలయు ♦ వెతపోవుటకున్. ౫౯

క. చెప్పిదిగో కొట్టెదరా
తప్పన్నది తెలియు మనెడి ♦ త్వరితంబేలా ?
యొప్పదె తాల్మివహించుట
చెప్పిన సవరించుకొనరె ♦ చెడుగెవరైనన్. ౬౦

క. ఎవ్వఁడ నేనన నేటికి
నెవ్వండీ లోకజాల ♦ మెల్లను నిండెన్
మొవ్వల కోడెగ నెఱుఁగక
మవ్వంబుగ గొల్వుమరి న ♦ మాజము దీక్షన్. ౬౧

క. పడవా నిలువగ నుండును
నడపెడు నావల్లెకాఁడె ♦ నటియింపంగా
వడివడిగ దరికిఁ జేరును
విడిపించక ముంచకెపుడు ♦ విరివినిజూపున్. ౬౨

క. పసితలఁపునఁ బవళించినఁ
బనికై లా నరిగినట్లు ♦ పనియైనటులన్
గనుపట్టు నెల్లెపరమును
మనసున ధ్యానింపవచ్చు ♦ మహిఁగడతేరున్. ౬౩

క. అందమన నేమిలోకం
బందమునా న్యాయమె మ ♦ హా పరమాత్మం
బొందిన దగుటనె వినఁగన
నెందుకు వెనుకాడ వలయు ♦ నెఱుఁగఁగ జెప్పుమా ౬౪

క. ఈ తనువునొప్పి తనకగుఁ
దాతల తనువులను నొప్పి ♦ తనకలవడునే
నీతి విడనాడి తిరిగినఁ
గోఁతియె మేల్గోరులు కర్మ ♦ కుం గర్తలొకో? ౬౫

క. ధాత్రిని సర్వముదానై
పత్రంబునఁ బవ్వళించు ♦ పరముఁడు హరి యా
శత్రుత్వమూని చంపును
బుత్రుండేయైన దుష్ట ♦ బుద్ధినిజీవా! ౬౬

క॥ ప్రస్తుతము ప్రత్తియొకటియె
దుస్తులు పదివేలు మృత్తు ♦ తొలుత నొకండే
సిస్తుల భాండములేన్నో
వస్తువులధికంబు మొదట ♦ బంగరు వొకఁడే. ౬౭

క॥ కన్నుల కగపడు కాంతల
యున్నత కుచములను గోరు ♦ చుంట సహజమహా
పన్నగఁ గృశాను సన్నిధి
వెన్నకఱఁగదె విచిత్ర ♦ విధమే తెలపన్. ౬౮

క॥ ఎద్దు మొడఁగాడిఁ బెట్టఁగ
బిద్దలు సాధింతురద్ది ♦ యెఱుఁగుదువుగదా!
పెద్దలు పెక్కుఱు నుడువఁగ
నెద్దును మించితివి వినక ♦ యెంతకు మతివో. ౬౯

క॥ అన్నము కంటెను బట్టల
కన్నను మిగులంగఁ జాలు ♦ కలిమి యదేలా!
యెన్నియొ యిడుములఁ బడియెద
వెన్నఁటికిని విడువరాక ♦ కెయ్యది హద్దో? ౭౦

క॥ కేకల వేటికి దైవము
చీఁకటి గుహయందు నిద్ర ♦ జిక్కినవాఁడా?
లేకుండినఁ దాఁదలఁపఁగ
నీకడ కరుదేఱకున్నె ♦ నీతిందెలియన్. ౭౧

క. అంగిలి కంటని దేటికిఁ
బొంగుదువా కాశిగంగఁ ♦ బొరిఁ దేనేలా?
గంగయెట లేదు చూడఁగ
రంగని కే మిడఁగవలయు ♦ రయమున జెపుమా! ౭౨

క. పాలెట నవపూసంబులు
బాలును నన్నంబు మెక్కి ♦ పారాడంగాఁ
జాలంతట నడతురుగద
కాలము గతిఁబట్టినడువ ♦ గానగుఁజుమ్మీ. ౭౩

క. మగతనములేని మగనిన్
మగువయుఁ దామరుగు నిడక ♦ మరలించునుగా
మగని పరిచర్య లేకయె
మగఁడొల్లక విడిచి యున్న ♦ మతి కేమందున్? ౭౪

క. తల్లియుఁ బిల్లలుఁ బీఁకెడి
నల్లుల గంచమునఁగూర్కి ♦ నవరాత్రము లీ
యుల్లమున నాఁ అవకుండీ
ప్రల్లదనంబెఱిఁగి పిదపఁ ♦ బనుపఁగ వచ్చున్. ౭౫

క. మాయతను వెందుకనఁగాఁ
జీయను మానవుఁడు రిత్త ♦ సిగ్గొలుగఁదా
ప్రాయమ్ము వచ్చి చూపిన
మాయను మఱి నెఱిఁగి పిదప ♦ మానక యుండున్. ౭౬

క. పుట్టినదిల దెసములలో
పట్టివి వేషముల మిగుల ♦ పదలిఁగ మేలా?
పుట్టినవార దరుటకా
పెట్టిన వేషముల తాత ♦ బెదరింపునకా? ౭౭

క. అన్నం బడిగిన లేదట
యున్నప్పుడు నోటికఃయె ♦ యున్నత మగునా?
నిన్నెవ్వరు గాదనియెద
రున్నందుకుఁ జేనిబొమ్మ ♦ యున్నది ఘనమా? ౭౮

క. ఒద్దికుఁజని ప్రేల్వంచక
బుద్ధిని గ్రహియించి నపుడె ♦ బుధుఁడవు సుమ్మీ
పెద్దది గజమ్ము గాదో
బుద్ధియె ముఖ్యమ్ము సుమ్మ ♦ బుధనుత చరితా ౭౯

క. కనకంబు పళ్లెరంబునఁ
గనులకుఁ గాన్పింప నాస ♦ గాఁ జూతువుగా
తనపొట్ట పనికి రాదుర
మనసున వంకరలు లేక ♦ మసలుము జీవా! ౮౦

క. ఇంటికి పొంటికి నెడమా?
యంటిన మైనగును గడుగ ♦ నందము సుమ్మా
కొంటె యొనర్చెడు చేతలు
కంటికిఁ గన్పింప మాన్పఁ ♦ గా లేవౌరా. ౮౧

క. వాఁడేమి చేయునంచును
పీడన వసియించు చుండి ♦ పీడక యుండున్
గాడెద్ల మోటతోలిన
వేడక బ్రతుకఁగపచ్చుఁ ♦ బృథివిని జీవా! ౮౨

క. ఏతనువు నిద్రచెందదొ
యేతనువును నాసబెదరు ♦ నెందును లేదో
యాతనువు లక్షణంబులె
యాతనువునకబ్బ సౌఖ్య ♦ మెప్పుడుఁ గల్గున్. ౮౩

క. ఎందుకు నుడివెద వనఁగా
మందును గలుపంగఁ గుదురు ♦ మది తెగులెల్లన్
బొందింపుము పీనుల నిది
తొందర నసియించు మదము ♦ తోడనెఱుంగన్ ౭౪

క. వినసొంపు తియ్యదియ్యది
ధనమున దొరదిగినయట్లు ♦ తగదగ పడఁగా
మనసెంతో వికాసంబగు
కనుఁగొనఁగా నొసటివ్రాఁతఁ ♦ గనఁగూర్పఁగదా! ౭౫

క. మరణము దాపునఁ గలదఁట
పరమాత్మని తలఁపుగల్గ ♦ బరసుఖమందున్
బెరపలుకులు వెయ్యేటికి ?
నిరతముఁ బరుసేవచేసి ♦ నెగడవె మనసా ! ౭౬

క. పండిన వెండిన ధ్యానము
పండిన యావట్టకంబు ♦ వడిఁదినఁ జనదే
పండిన ఫలములఁ బిండము
లుండవు ధరలోన లక్షము ♦ నొందును మనసా.

క. వరిపైరులేని పొలమే
నరుఁడైనను మెచ్చఁ డన్న ♦ నరుదనరుగదా !
పరమాత్మని జింతింపక
మరుగకు మోక్షంబు గలదె ♦ మనకెప్పటికిన్ ? ౭౭

క. ఎందుకు సుద్దులు వినఁగా
ముందరగతి నెవరుగాంచి ♦ మురిసిరి భక్తిన్
బొందిన కష్టము వాయఁగ
డెందంబునఁ బరుభజించు ♦ ఓ తారకమహా. ౭౮

క. ఊరూరఁ బడిన యపుడే
నేరక కర్మమున జన్మ ♦ దిందలఁ బడఁగా
నూరక యూఁకొన నేమగు
రారమ్మని ప్రోచునట్టి ♦ రాముని గనరా. ౯౦

క. దెబ్బలభీతియు జాలియు
నబ్బని కాలంబు గడుప ♦ నబ్బినవాఁడా
నిబ్బరము గల్గువానికి
నబ్బును మోక్షంపు దోవ ♦ యఁనగా వచ్చున్ ౯౧

క. మిక్కుటముగ మెక్కియుఁదాఁ
జక్కఁగ నానుదుటివ్రాఁత ♦ సరిలేదనుచుం
గ్రక్కున దిట్టెడి మూఢుల
నెక్కరణిని దేర్పవచ్చు ♦ నిలలో జీవా! ౯౨

క. అన్నమె జీవనమున న
య్యన్నము గుడువంగఁ బెట్ట ♦ నర్థంబీవా
యెన్నఁటికిని నీయింటికి
నున్నర నారాక యనును ♦ జూఱుచుఱఁ జూచున్. ౯౩

క. తానెం దిరుగు చున్నను
దానెంతయొ జపముచేసి ♦ ధ్యానించిన వి
జ్ఞానము సంపాదించిన
మానవునకు క్షుత్తుసతము ♦ మానక యుండున్. ౯౪

క. కట్టెలలోపల నగ్నిని
నెట్టులఁ గనుగొనఁగవచ్చు ♦ నెవ్వరికైనన్
గట్టిగలోఁగల పరముని
బట్టఁగ వెనుకాడవలదు ♦ పరమందుటకున్ ౯౫

క. పోరపడు సంగతులుండిన
మఱికొందఱి నడిగి తెలిసి ♦ మదినిల్పనగున్
మఱవని పదవియె దొరకిన
మఱియొక్కరి తోడనేల ♦ మాట్లాడంగన్ ౯౬

క. చెప్పఁగ నెఱిఁగియుఁదానా
పప్పులె మఱిబెట్టుఁడనుచుఁ ♦ బలుకకయున్నే
చెప్పఁగ దలఁచినవారల
తప్పుల నెన్నంగఁదగదు ♦ ధర నెప్పటికిన్. ౯౭

క. తొమ్మిది కంతలతిత్తను
నమ్మక మిప్పుడైనఁగల్గె ♦ నాగుణియింపన్
నమ్మక దేహమునాదను
నమ్మకముండిన నసించి ♦ నరకమునఁ బడున్. ౯౮

క. గలగాంచుట యొకచిత్రము
గలిగినయా మెలకువందుఁ ♦ గనఁబడు నటులే
యిలమీఁద దనువుబుడగలు
కలగాఁదానమ్మ ♦ వలయుఁ గడఁకను జీవా! ౯౯

క. సారంభిది చదువులలో
నూరక పెరవారిఁజేర ♦ నుచితంబగునా?
కోరికలు వదలకుండఁగ
నూరక యదిదొరకునెట్టు ♦ లూహింపంగన్. ౧౦౦

క. నారాయణయను నామము
తారకమని మదిని తెలిసి ♦ తా జపియింపన్
దీరిక లేదని మానక
కోరఁగమది ముక్తిగల్గు ♦ గుఱినిల్పుమురా! ౧౦౧

క. బమ్మ యొనర్చెడి బొందులు
కుమ్మరి ధరఁజేయుఁ డొక్కొక్క ♦ కుండలు ముంతల్
సొమ్ములు కనకంబుననగు
బొమ్మల చిత్రంబు దెలియ ♦ బొంకగు నెపుడున్. ౧౦౨

క. ఋణమున జన్మము గలుగును
ఋణమెట్టులఁ దీఱవచ్చు ♦ ఋజువనఁగలఁవా ?
గుణమే ఘనమై నిలువఁగ
తృణమునఁ దొలఁగంగ నగును ♦ ఘనఋణమెల్లన్. ౧౦౩

క. కల్లుకడ కేఁగి యానుచుఁ
దెల్లని యా పాలఁ గ్రోలఁ ♦ దెలియక యుండున్
గల్లరి మానిసి స్నేహం
బొల్లదు కష్టములు గల్గు ♦ నురుగుణి కైనన్. ౧౦౪

క. తద్దగ సిరి గలదనుచును
మిద్దెలు మేడలును గట్టి ♦ మిణుకుదువంతే
ప్రొద్దును తెలియవ దేమిర
యెద్దును బాడుపంగ నడుచు ♦ నెద్దేమిగులా ? ౧౦౫

క. ముద్దయు నీరము నడుగఁగఁ
గొద్దిగ నిడవింక నేమొ ♦ గొణుగుదువారా !
పెద్దలగతిఁ గనఁజాలక
మొద్దుగ వర్తింతువెట్లు ♦ ముక్తిలభించున్. ౧౦౬

క. పాపముఁ బుణ్యము రెంటిని
బాపటగాఁ జేసిమధ్యఁ ♦ బాడుచు రాఁగన్
బాపమను బండ గొలుసే
కాఁపురమునకీడ్చుఁ జక్ర ♦ గతి భ్రమియింపన్. ౧౦౭

క. మాయందు వేయిసారులు
మాయను మాటొట్లఁగల్గె ♦ మహిలోపలఁ దా
మాయనఁగఁ దోలుకొంపరె
ఛాయనుగని మెలఁగవయుఁ ♦ జాటున దొకఁడే. ౧౦౮

క. ముద్దుకుఁ బొడమియు నెదుగుచు
నెద్దులమై యలసి సొలసి ♦ యెటుపోవుటకున్
బ్రొద్దులు గడపఁగ నెంతుమొ
బుద్ధిఁగని తత్త్వమెఱఁగి ♦ పోవుట యెప్పున్. ౧౦౯

క. తప్పెవరు గలుగఁ జేసిరి?
యెప్పుడుమదిఁ గుందుకొట్టు ♦ తెలుకకుఁ బ్రాపై
నిప్పంటుకొనిన వస్తువు
తప్పక తగులంగబడదె ♦ ధరణిని జీవా! ౧౧౦

క. చెఱసాలర యీ దేహము
ముఱికిది మఱిముట్టుకొనిన ♦ మురిపముగాదా?
పరికింప నెందు సుఖమో
బరువని మదిఁదోఁచెఁ బూను ♦ పరసుఖమునకై ౧౧౧

క. ఎందుకుఁ గలిన దెలుఁగుట
మందిదిగో వాడుఁడనిన ♦ మమతయులేకే
ముందును వెనుకయు నుడిగిన
నందునుగా మోక్షమపుడె ♦ యదియే మతమై ౧౧౨

క. వినరానిది యనరానిది
కనరానిది గనఁగవలదు ♦ కష్టంబపుడా
యనవలసిన దనవలయుం
గనవలసినదానిఁ గాన ♦ గావలయుఁ జుమీ ౧౧౩

క. గతదినములు క్షేమమ్ములు
ప్రతిదిన మనుమానమున్న ♦ బఱియింపుచుఁ దా
నితరులు పరిభవ మిడుచో
ప్రతిఫల మనుభవముడించు ♦ బలుకఁగ వలయున్.

క. తెలివియె ధనమార్జించుట
నలురెట్ల ధనంబు దొరకి ♦ సంతృప్తిపడం
గలఁడేమనుజుఁడు పూనికఁ
వెలలేనిది మఱవకున్న ♦ విస్మృత సుఖమా. ౧౧౫

క. దాఁచినది కనకమో సరి
చూచెడిదే చూపుగాని ♦ చూఱకొనంగా
నే చిన్నవస్తు వందును
గాచి వసించిన మహేశుఁ గానఁగ వలయున్. ౧౧౬

క. బలిగుడులని మొదలిడఁగా
నిలువఁగ మృత్యువును మఱచి ♦ నిలచినరీతిన్
దలవంచి తాను బోయినఁ
బిలుచుట కేమవసరంబు ♦ పేర్మిం జెపుమా ౧౧౭

క. ఎందునో కల్గిన వ్యాధికి
మందును దినకున్న నెట్లు ♦ మానును మనకున్
మందిదిగో హరియనిమెదు
మందునుదినఁ బాపరుజ స ♦ మాజము వాయున్.

క. కొంగునఁ దనసుతు మలపూ
బంగారమె కడిగి యెత్తి ♦ బయలను నిడుచున్
వంగియు లేవని వృద్ధుల
మొంగిలి చొల్లనుచుఁ దిట్ట ♦ హేయమె మీకున్.

క. పడఁతుల చెలిమిని మానక
నడచిన ఫలమొందకుండు ♦ నా యెప్పుడైనన్
కడగండ్లెవరికిఁ దప్పవు
వడిఁజాపిన కరము ముడువ ♦ వలదేజనముల్ ౧౨౦

క. అక్షరము లనెడి గుబురున
పక్షిగతిని నిఱికికొన్నఁ ♦ బరికించరుగా
రక్షక నీకృపఁ గనుఁగొని
రక్షించవె తండ్రి యన్న ♦ రక్షింపవొకో ? ౧౨౧

క. బొందకు బెల్లము నిడునా
ముందెఱుఁగఁడు చీమలుండు మూఁగి యటంచున్
సందేహించును బిమ్మట
ముందెఱిఁగిన శంకలేక ♦ ముదమొందుఁగదా ?

క. కలదుర పలుకునఁ గర్మము
పలుకెఱిఁగినఁ బొల్లులేక ♦ పలుకుంగానా
పలుకులు వేయేటికిరా
పలుకుము హరినామమింకఁ ♦ బలుకంపగురా ౧౨౩

క. చెట్లకు జీవము లేదా
కొట్టకు పాపంబనంగఁ ♦ గొఱకొఱయేలా ?
జుట్టును గొరిగిన మంగలి
మట్టును నూడ్వంగ శుభ్ర ♦ మంతియెగాదా ౧౨౪

క. ధనమార్జింపం బూనుచుఁ
దనువదరఁగ మోదిగ్రుద్ది ♦ తన బొంకునుదాఁ
గనకుండిన మానవులిలఁ
గనుఁగొందురె యీశ్వరుని సు ♦ ఖంబు లిఖింపన్.

క. ఉపకారికి నుపకారం
బిపుడెఱుఁగని నరుఁడు గలఁడె ! ♦ యెఱిఁగియు లేకో
యుపకారికి నపకారము
తపసులకును జేయఁదగదు ♦ ధరణిని జీవా ! ౧౨౬

క. తొలిపలుకే నారాయణ
తెలియఁగ రాదన్యమెల్లఁ ♦ దెలియఁగనీకుం
దెలిసినవారే నుడువుట
సులభంబుగఁ దెలిసెనింక ♦ సుఖముర జీవా ! ౧౨౭

క. తలఁచని మనుజుల కెట్టులఁ
గలుగునురా ముక్తి ? ముక్తి ♦ కలిగెను దనుకన్
దలఁపెడను గాక యుండకన్
గలవర పడవలయు ముక్తి ♦ గలుగును దానన్.

క. ఎన్ని దినంబులు కాయము !
నన్నెఱిఁ బరిశోధనంబు ♦ నలిఁ జేయుచుఁ దా
నన్నిటి నున్నఁగఁ దలఁచిన
నెన్నఁగ దైవంబు గలిసి ♦ యెన్నిక వడయున్. ౧౨౯

క. ఏతావున భువివారియు
నేతావున నగ్నివాయు ♦ వెసగును గగనం
బేతావున నివియుండవో
యేతావున నీవులేవో ♦ యెఱుగుము దీనిన్. ౧౩౦

క. అబ్బనఁగా ములువిఱిఁగిన
నబ్బురు జింతించు చుండు ♦ నబ్బలు ముల్లే
నిబ్బరము తున్కఁదెలిపెను
గొబ్బునఁ గష్టములె హరిని ♦ గూర్పఁగ జూచున్

క. ధనముండిన విధమెఱుఁగక
కనకముతో నిల్లుకట్టఁ ♦ గాఁ బూనుగతిన్
దినదినము తీరెఱుంగక
చనుదును మోక్షమున కనుట ♦ చపలత కాదే ?

క. నిందింతురంతు తెలియక
మందనుగల పశువు కొమ్ము ♦ మఱియూఁపుగతిన్
బొందిని దూషించెడు తఱిఁ
దొందర విడనాడు మెపుడుఁ దొలుత నెఱుంగన్.

క. కొడుకాశ నెఱిగియుండఁగాఁ
గుడువక తాఁగొంతకొంత ♦ కూర్చుచునుండున్
బుడమిని దేవుండిడినది
కుడుచుచుఁ దత్పదమునందు ♦ గుఱిగనవలయున్.

క. దాసులకు మోక్షమిడవా
దోసము లిదివఱకెయున్నఁ ♦ దొలఁగింపవా కో
వాసినిగని చీ చీ యని
త్రోసితివా నేను నీచ ♦ దోషినిగానె ? ౧౩౫

క. కనుసైగవెల్లఁ గలిపియు
ననువుగ మైమఱచి మనుజుఁ ♦ డాడినచో న
మ్మనుజుఁడు మానవుఁడగు నే
ఘనుఁడనుచు నుతింతు రతనిఁ ♦ గనుఁగొనికుజనుల్.

క. తనవారి దుడుకుఁదనమును
దనభుక్తికినున్న కలిమి ♦ తన్నులమఁ జెడున్
దనగుణములు దానెఱుఁగక
నినుమఱచి మదించి నిన్ను ♦ నిందించుహరీ. ౧౩౬

క. చదువండొా గురుని సన్నిధిఁ
జదువన నొక నేత్రమిద్ది ♦ జ్ఞానముజూపున్
జదువన విజ్ఞానంబే
చదివిన ఫలమూనె పరుల సంపదఁ గొాననే? ౧౩౮

క. చిలువ చన గ్రద్దకేమగు
నిల దుష్టుఁడు చచ్చినంత ♦ నింతియె యగుఁబో
పలువుర కుపకృతి చేసినఁ
బలుకందగు నతనిఁ బుణ్య ♦ వంతుండనుచున్. ౧౩౯

క. ఇరువురకు నేరముండిన
నెఱిఁగింపఁగ నీకె యెఱుక ♦ యెవ్వఁడెఱుంగున్
జుఱుకో మొరకో మఱపో
పరమాత్మా నీకెయెఱుక ♦ పరులెఱుఁగుదురే? ౧౪౦

క. నాటకమన బూటకమే
మాటలలో నిమిడియున్న ♦ మంత్రంబదియే
యేటికి నాడెదరట్టులె
కూటస్థుని గాంచలేని ♦ కొంటెలు పెలుచన్. ౧౪౧

క. తినరానిది రుచ్యంబగు
వినలోపల శంఖమూఁద ♦ వినఁజాలరుగా
యనుభవానమునకు వైద్యము
వెనుకాడని యత్నమొకటె ♦ పృథ్వీస్థలిలోన్. ౧౪౨

క. కనుఁగొానవలెఁ గనరానిది
కను పించిననాఁకలియును ♦ గనఁబడకుండున్
పనిమాల భ్రమను నెట్టుచు
మనసునఁ దెలియంగ వలయు ♦ మతినిశ్చలతన్.

క. దుష్టుండని బుధులెల్లరు
నిష్టముతోఁ బలుకఁ జేసితి ♦ నిఁక గతియేమో
స్పష్టముగ నీదుకృపచే
దుష్టత్వము వాపుకొందు♦దురితము దొలఁగన్. ౧౮౪

క. పిచ్చిగ మాటాడకు మది
వచ్చిన విధముగను బల్క ♦ వచ్చునె జనముల్
హెచ్చుగఁ గూసిన నగునే
ముచ్చట పడవలయునన్న♦ముక్తియు దొరకన్. ౧౮౫

క. సారముగల దీగ్రంథమె
సారంబెచ్చుగ లభించు ♦ సంసారికిఁ దా
సారంబును నీవిడకయె
సారం బేమూల దొరకు ♦ సంసిద్ధముగాన్. ౧౮౬

క. శిరమందిడుకొన నేదియొ
త్వరపడకయె నిల్పినట్లు ♦ తత్త్వము నిష్ఠం
బరికించు మంతమాత్రనె
పరమంబున కెడముగాక ♦ పట్టఁగవచ్చున్. ౧౮౭

క. అన్నిటిఁ బరమాత్మునిగా
నెన్నుము హరిలేని పుడుక ♦ నెటగాంచనగున్
గన్నులుగల జంతువులకు
నున్నదియన నమ్మకంబె?♦యూఁపెదు శిరమున్ ౧౮౮

క. కోటిని వ్రాయఁగ నందఱు
నోటన పదియేనునన్యో ♦ నోపికఁబడఁగా
మోటుల కెల్లను మెండుగ
మాటలువడు సుకృతమెపుడు♦మహ్మాటికిలన్ ౧౮౯

క. జ్ఞానేంద్రియముల వెనుకం
గానఁగ లేకుండ సభలఁ గాంచఁగ నగునే?
తానింటఁ గొంత తెలిసియె
తానేగఁగవచ్చు సభకు ♦ ధర్మము చెప్పన్. ౧౫౦

క. నీకొఱకే నేడాఁచఁగ
నేకడకో చేసియున్న ♦ నేమందునురా
నీకుండిన నాకుండును
లేకుండిన లేకయుండు ♦ లేశంబైనన్. ౧౫౧

క. తనపుత్రులఁ బోషింపఁగ
జనకుండు పదార్థములను ♦ సమకూర్పంగా
జనని కుమారుల సాకఁగ
జననింగని జనకుఁడెగడఁ ♦ జనునే మనకున్. ౧౫౨

క. గ్రుడ్డిని గుఱిఁ గనుఁగొనుమన
నడ్డెగఁ గనుగాని చూచు ♦ నే మెటులైనన్
బిడ్డలఁ బురుషుఁడు పెంచునె?
దొడ్డగ సతి పెంచునట్లు ♦ తోరపుప్రేమన్. ౧౫౩

క. పొరపాటు పడిన వెంటనె
సరిగాదని పల్కుఁగొఱక ♦ సరియగునొక్కో
పొరపాటునకుం జింతిలు
నరుఁడే పరమార్థమును ఘ♦వంబుగఁ గాంచున్. ౧౫౪

క. కోపము వచ్చినఁ దొందఱ
కోపంబిడి కొట్టకుండ ♦ శాంతంబూనం
గోపమ్ము వోవు శాంతముఁ
గోపంబును నెఱుఁగువాఁడె ♦ కోవిదుఁడనఘా. ౧౫౫

క. పెఱపంచలఁ దాఁదూఱుచుఁ
బఱుఁగదిసిన కాంతఁగూడఁ ♦ బఱువెత్తుదురే
ధరనెవని మోఁతవానికె
దరిఁజేరదఘంబుజ్ఞాని ♦ ధన్యుఁడుగానన్. ౧౫౬

క. ఎటువంటిది పోకనఁదగు ?
నటువంటిది దిద్దవచ్చు ♦ నెవ్వారైనన్
దిటమెట్టులున్నఁ గల్గునో ?
పటుతరముగ నెఱుఁగువాఁడె ♦ పరమునిగాంచున్.

క. అలిఁగిన మతిచలియించెడు
నలుఁగక యుండిన స్థిరత్వ ♦ మందఁగనౌనా !
నలువురతో నారాయణ
యలిఁగిన యట్లుండి యలుఁగ♦కన్యులమీఁదన్ ౧౫౮

క. సత్యము నిత్యము నిజమా ?
సత్యంబే సత్యమండ్రు ♦ సత్యంబెప్పుడున్
సత్యమె సామికి నామము
సత్యముతోఁ బొందవచ్చు ♦ సన్మార్గంబున్. ౧౫౯

క. వెన్నను గలసిన కారము
గన్నుల కంటించినట్లు ♦ కనఁబడు సుఖముల్
క్రన్నన నవి తొలఁగిననే
యున్నత మార్గముఁ బొందు ♦ నుర్విజనులకున్ ౧౬౦

క. పట్టెడు నిద్దుర సనుటకు
బట్టుగఁ బ్రణవంబుఁగోరి ♦ పఠియింపఁదగున్
దిట్టమగు జ్ఞానమబ్బును
బట్టనగున్ ముక్తికాంత ♦ పాణితలంబున్ ౧౬౧

క. అడుగని దమ్మయుఁ బెట్టదు
గడుసు దనంబునను ♦ బరులఁ గదిసి యడుగరా
పడియుండ వలయు గురువుల
నడిగి పరార్థంబుగాంచ ♦ నగునో జీవా! ౧౬౨

క. తనువెనుక మేనుజూపక
యనుమానములేక యెల్ల ♦ నయ్యాదిగుణమహా
ననినట్టు లాచరించిన
మనుజుఁడె ధీరుండు బుద్ధి ♦ మంతుఁడుచూడన్ ౧౬౩

క. దొంగతనమేల మదిలో
నంగల దున్నట్లుపల్కి ♦ నన్ లోపంబే
వెంగలి యందురె యైనన్
సంగతి గుఱుఁ తెఱుగవచ్చు ♦ సజ్జనమైత్రిన్. ౧౬౪

క. బసవనికి గంట కట్టుట
వెసఁబాములబాధ తొలఁగు ♦ విధమున కేకా
దసదృశ ప్రణవధ్వని విన
దొసఁగుల విడనాడు ముక్తి ♦ దొఱకునుజుమ్మీ. ౧౬౫

క. అడుగుట నాదియెసొడ్డా?
యడిగిన లేదనక యొసఁగు ♦ నార్యులులేరా?
యడిగి తినువాఁడె ధన్యుం
డడుగక తెగనీల్గువాఁడె ♦ యధముఁడుజీవా! ౧౬౬

క. అన్నము దిన నేర్వనిచో
నెన్నఁడుఁ గఱవేదిజ్ఞాని ♦ కితరులతోనే
మున్నదిపని యొంటరిగాఁ
బన్నగ శయనుని దలంచి ♦ పరమును గాంచున్. ౧౬౭

క. కని కొన్ని కనక కొన్నిటి
ననుభవమునఁ గొన్నినీతు ♦ లవనిం జెప్పెం
గనులున్ వీనులు దనియఁగ
వినుబవనం వీరయాఖ్య ♦ విబుధుండాస్తన్. ౧౮౦

క. వినుము మహాత్మన గొప్పది
జనులు మహాత్మనుచు లోక ♦ సంబంధముగా
ననుచుంద్రు మహాత్మనఁగాఁ
జనును బరాత్పరుని సృష్టి ♦ జాలంబునకున్ ౧౮౧

క. కలమాట లెల్ల వేమన
కలియుగమునఁ జెప్పెనబ్బ ♦ కడు ముదమొదవన్
బలుగాకులు బాగుపడం
గలరని యతిశ్రద్ధఁజదువఁ ♦ గావలయు జనుల్ ౧౮౨

క. పరుల ధనంబును బెల్లఘు
కరణిందినఁ గోరుచుంద్రు ♦ కందులుఁ దంద్రుల్
నరులాగతిఁ దినఁగోరుట
నరకంబునఁ గూలుటగును ♦ నమ్ముడు జనముల్ ౧౮౩

క. నీపనికై చనుదేరఁగఁ
బాపులు సంకోచమొంది ♦ ప్రభువుల ప్రాపుం
దీపింపఁజేయుఁ జేబుల
నోపిక గాలింతురయ్య ♦ యుర్వీస్థలిపైన్. ౧౮౪

క. కరమునఁ దాఁగఁ రమిడియా
సరిలెమ్మని పలికి పిదప ♦ సరివడకుంటన్
దరికొదిగి వణఁకువాఁడా
నరులంటని వాఁడు మాల? ♦ నరుఁడరయంగన్ ౧౮౫

క. ధనమొక్క పైసనిడఁగా
వెనుకాడక వేయిచెప్పి ♦ వెళ్లుదుననఁగా
ననుమానమె పెద్దమ్మకుఁ?
గనుఁగొనఁగా నాలిముచ్చు♦గంతలు గట్టున్. ౧౮౬

క. ధనముదిగా మిత్రత్వము
ధనహీనతఁ గలుగు దుఃఖ ♦ తతి లోకమునన్
ధనహీనుఁడు వ్యర్థుఁడగున్
ధనమును బోఁగొట్టఁదగదు ♦ ధరలో మనుజుల్. ౧౮౭

క. కోసి తెచ్చిన పానీయమె
తనువునకు సుఖంబునిచ్చు ♦ దగఁగోరికతోఁ
గొని తెచ్చు పాడిగేదెయె
ఘనముగఁ బాలిచ్చుమేని ♦ కండలఁబెంచున్. ౧౮౮

క. అధిక వ్యయ మొనరించుట
యధికముగాఁ దినుట మఱియు ♦ నధికపురతియున్
అధికాలాపము లాడుట
యధికారంబూడఁజేయు ♦ నధికుల కెన్నన్. ౧౮౯

క. పేకాటయె వ్యసనంబది
తేకువ నిద్దురను జెఱచుఁ♦దెగడు సకలమున్
జీకాకు నొసఁగు నిహపర
లోకంబుల సుఖముమాపు ♦ లోకులకెపుడున్. ౧౯౦

క. కూటికి నేఁగిన శునకం
బోటి ఘటము మూతి మెడకుఁ నురిగాఁబడఁగాఁ
జోటెఱుఁగక పరుగెత్తును
మాటికి నరుఁడట్లె తిరుగు ♦ మాయంబడుటన్. ౧౯౧

క. అన్నమె పరమాత్మ యటం
చున్నారముని స్తరులను ♦ నొగిర మిడఁగాఁ
జన్నగను గలిపి మ్రింగుచు
నున్నాగము దేహబలము ♦ నొందఁగనాస్తన్. ౧౯౨

క. నిడుమైన యాశ్రదింపక
వడిదెచ్చిన నెట్టులబ్బ ♦ వచ్చును గనకుం
గడవదె యాగన్ శిశిన
నడుగుదురే దాతలను పదార్థచయంబున్. ౧౯౩

క. చెట్టును బెట్టగ ఫలమా?
పుట్టెను ఫలమారగింపఁ ♦ బోలదె మనుజుం
డట్టులె పరమార్థమునకు
గట్టిప్రయత్నంబు సలిపి ♦ కడతేలవలెన్. ౧౯౪

క. అర్థులకుఁ బెట్టఁజాలక
యర్థంబుకు మూటగట్టి ♦ యజ్ఞానముతో
వ్యర్థముగ దాఁచుఁ జచ్చిన
నర్థము తోడగునె సాయ ♦ మగుఁబుణ్యంబే. ౧౯౫

క. మూటలు గట్టఁగ లేదని
యేటికి శోకింపఁ ధులు ♦ వేటికిఁ దనకుం
బూటకుఁ దగువెచ్చముతోఁ
గాటికిఁ జనుదాఁక కొలది ♦ కాలమునన దే? ౧౯౬

క. ముందెప్పుడో యనసమని
పందలు సద్వ్యయముమాని ♦ బహురూప్యంబుల్
మందిరములలో దాఁచెను
మందమతులు! నాశ్రితము లె ♦ మానవఘటముల్.

క. చెడ్డదియని చెప్పుచునే
దొడ్డగ నొనరించు చుంద్రు ♦ దుష్టులు దానిన్
గడ్డిదిను గొడ్డు గొడ్డా?
సొడ్డెఱుఁగనివారెసూ వ♦సుంధర యందున్ ౧౯౮

క. సరసంబుగ ధనమడిగిన
నరువునకే విడుచునంట ♦ నర్థులకిడినన్
జరుగదంట పరమునంద
క్కఱకగునది దానధనమె ♦ కనలేరకటా! ౧౯౯

క. చెడుగునకు నెంత చెప్పిన
విడువఁడు తనమూర్ఖమెంత ♦ వెకలియొ యకటా!
చెడిపోయిన పాకంబును
విడువఁడె తినరోగ మొదవు ♦ విధముండుటచేన్. ౨౦౦

క. అడుగుట ధర్మమె యట్టుల
నడుగుటకుం బూర్వమెఱిఁగి ♦ యర్థులకర్థం
బిడుటయె త్యాగ గుణంబగు
గడుసుఁ దనంబునను నీక ♦ కడుపుట మేలే? ౨౦౧

క. వేలకొలఁది నాలుండియుఁ
బాలీయక యున్నవాని ♦ ఫలమేమటులన్
వేలార్జించియు నర్థుల
కీలేని ధనాఢ్యుద్రవ్య ♦ మేటికి ధరలోన్. ౨౦౨

క. దొడ్డగునీ ఘనమనుకొని
బిడ్డగ నిన్నాదరించి ♦ పేరిమితోడన్
గడ్డమునఁ గరము లుంచిన
నెడ్డెతనంబునను ద్రోతు ♦ వేలర బుడుతా! ౨౦3

క. ఇడుమనఁగా నిడఁబగినది
పుడమి నిడినఁదినగ నడుగఁ ♦ బోలును యాసం
గడుదుస్తరమగు నాసను
విడనాడినవాఁడె ఘనుఁడు ♦ విశ్వముఁలోనన్. ౨౦౪

క. దీనుఁడయి తన్ను వేడిన
వానికి నర్థంబు లీక ♦ పంపందగునే
జ్ఞానము ధనముంగల వి
జ్ఞానికి దాతృత్వ గుణము ♦ గల్గినమేలౌ ౨౦౫

క. బొంకని మానవుఁ డుండిన
వంకర వానికిని గూర్చ ♦ వత్తురుగానీ
శంకరుఁడు ప్రక్కనుండఁగఁ
గుంకలచే నేమి యగును♦గుశలము నందున్. ౨౦౬

క. తిట్టకుము దైవభక్తులఁ
దిట్టకునినుఁ గన్నవారి ♦ దీనుల నెపుడుం
దిట్టకు మెవ్వరి నైనను
దిట్టుట మానంగవలయు ♦ దృఢచిత్తమునన్. ౨౦౭

క. అయ్యోడి కార్యముఁ జెఱపకు
మయ్యా! బతిమాలు కొందు ♦ మనఁదోలఁగుమురా
వెయ్యేఁబడు విస్తారాకుం
దియ్యం దగునయ్య? యెట్టి ♦ ధీరులకైనన్. ౨౦౮

క. శునకమున కేమి చీయనఁ
దినుచుండును బయలుపీడు ♦ తిండిని నటులన్
ధనమునకు నాస చెందియె
జనులే కార్యంబులైనఁ ♦ జలుపుదు రోర్మిన్ ౨౦౯

క. ఆఁకలిఁ బాసఁగ నుంచియు
నీకడఁగల చింతఁదెల్పి ♦ నేనుపు తోడన్
నీ కన్న కొడుకు గాదని
యేఁడద పంపెదవు ద్రవ్య ♦ మీయక యర్థిన్ ౨౧౦

క. బిడ్డల్లు దొరకక యెండలో
కయ్యమునకు సిద్ధపడిరి ♦ కలియుగమందున్
దయ్యంబైనను వారల
కుయ్యాలిం పండులంప ♦ గొండు ప్రాహై. ౨౧౧

క. తనగుణ మెంచక కుంమను
దనయాంగ్లి పరులకుంచుఁ ♦ దగఁదెలియంగాన్
దనరూపె నిత్యమంతయు
నని తెలిసినవాఁడె జ్ఞాని ♦ యవనీస్థలిలోన్. ౨౧౨

క. తనకార్యమె కార్యంబగుఁ
దనశిశువే తనకుముద్దు ♦ ధనమూఘులకున్
దనబాగెబాగు నిహమునఁ
దనకగు మోసంబు పరముఁ ♦ దప్పక చెఱచున్. ౨౧౩

క. కఱవేమివచ్చెఁ బేదల
నరసియు భీప్సితముదీర్ప ♦ వశ్యాత్ముండై
కరములు నీకిడుటకు ఘ
మొరులకు దానంబు వేయు ♦ చుంటకుఁగాదే? ౨౧౪

క. నీచులు నీచుండనినను
దోఁచిన మానవులు నన్ను ♦ దొడ్డగననినన్
ధీచతురత సమకుగఁగొని
చూచుచు మోక్షాధికారిఁ ♦ జూడఁగ వలయున్ ౨౧౫

క. వెనుకన్వేమన యోగికిఁ
గనఁబడి నావనుమఁజెప్పఁ ♦ గా విని నిన్నుం
గనుఁగొన వేఁచితి నైనం
గనులుండియు గ్రుడ్డినైతిఁ ♦ గనరావుగదా! ౨౧౬

క. ఒప్పగరు న్యాయమూర్తియె
తప్పును దెలుపంగవచ్చుఁ ♦ దగనన్యాయమున్
జెప్పఁడిను శునకములా
యొప్పులఁ దప్పులనుదెల్ప ♦ నుర్విస్థలిలోన్. ౨౧౭

క. అనుభవ మెవ్వనికందునొ
యనుభవమన నాకుఁ దెలుఁగు ♦ నహ్యలకనునే
యనుభవమున జ్యోతింగనుఁ
గొని తనువాఱవంగఁ జేయు ♦ గుణమేసుమిత్రా. ౨౧౮

క. వేఱుపడ నేమిచెఱుపగు
వేఱును గోరంగ శుభమె ♦ వెలయును జగతిన్
వేఱగు లోకస్థులలో
వేఱగుటను వెఱచుఁ బరుని ♦ విధనము గోడన్ ౨౧౯

క. ఎత్తిన జన్మము లెన్నియొ
మొత్తము చెప్పంగరాదు ♦ మును గాని పసనిం
జిత్తమున హత్తి జన్మము
లెత్తని విధమెఱుఁగు గుణజ ♦ నేలుల మనాన్ ౨౨౦

క. మనసా! నారాయణ పద
వనజాంబుల నిలుప మరణ ♦ భయముండదికన్
జనిపోక యుండ దెద్దియు
ననువగానము మాను జ్ఞాని ♦ నగుమికనైనన్ ౨౨౧

క. నిన్నటివాఁడే భానుం
డెన్నఁగ నీదినమువచ్చి ♦ యేఁగునుగాదే!
ఎన్నఁటికిం జెడఁడు జీవుఁడు
పన్నుగ జన్మంబునెత్తె ♦ భయపడనేలా ? ౨౨౨

క. తేనియ చక్కెర పండులు
మానక తినుచున్ననెట్టి ♦ మానవుఁడైనం
బూనిక దాహమునకు నీ
రానఁడె? పరమార్థమొకఁడె ♦ యాపదఁబాపున్ ౨౨౩

క. అనుకొనని దగును గోరిక
ననుకొనినని కాదు జనుల ♦ కవనీ స్థలిలో
ననుకొనుట యే విధులను
మనసున ఫలకామికాక ♦ మఱిఁజేయఁదగున్. ౨౨౪

క. రేపేమొ యెఱుఁగుమనఁగా
రేపింకేమియును గాంచు ♦ రేపెటులరా ?
రేపనకు చాలదూరమె
రేపను శబ్దంబెముంచు ♦ రేయుంబవలుం ౨౨౫

క. గురుతందిన గుణమేమా ?
గురుతందిన ముక్తిచింత ♦ కుదురదు సుమ్మా
గురుతందిన మహనీయా ?
గుఱుతును బట్టంగవశమె ♦ గురువులకైనన్ ౨౨౬

క. కడసారి జన్మమనఁగాఁ
గడతేఱెడి విధమదెద్ది ♦ కనుఁగొనవలదా ?
చెడిపోక పిరికితనమున
వడివడిగా పడవనెక్కి ♦ పారము గనుమా ౨౨౭

క. తనభాష తనకుఁగాదా
తనభార్యయె తనకుఁజుమ్మ ♦ తగవిక నేలా
తనమతమె మతముగానీ
పనిపడ వితరంబులెన్నఁ ♦ బరమున కెప్రదుఁ ౨౨౮

క. కనుఁగొనుఁడి భక్తిరసమని
కనుగొలుకుల నీరుగార్పఁ ♦ గనగారడియా
జనులెల్లఁ గీర్తికాంక్షను
మనసున విడలేరుముక్తి ♦ మార్గంబసదే? ౨౨౯

క. ఎగిరినయెద్దే గంతను
దగమోయు నటన్నసామె ♦ తగఁ జిరకాలం
బెగిరితిని గూలఁబడితిని
భగవంతుని జూడఁగనని ♦ పతితుఁడ నైతిన్ ౨౩౦

క. చావెవరు నెఱుఁగఁబోరిలఁ
జావట దైవంబువలనఁ ♦ జాలఁగ వెలసెన్
జావెఱిఁగిననా మీఁదటఁ
జావునకున్ ముదమునొందు ♦ జ్ఞానిసిరీహన్. ౨౩౧

క. వేగిరపడఁగా దేదియు
వేగిరపడఁకున్నఁ బోదు ♦ వీసంబైనన్
వేగిరపడుచో సూర్యుఁడు
సాగునె తొందరగఁ గ్రుంకఁ ♦ జనునే యెచటన్ ౨౩౨

క. తెఱచాటు బొమ్మలాటగఁ
బరికించియుఁ బరముగనఁగఁ ♦ బఱియుంచియునీ
నరజన్మమెత్తి చివఱకు
నరకంబునఁ బడఁగనీమ ♦ నం బెటులొప్పెన్ ౨౩౩

క. తెలివి కొఱవడియునప్పుడు
తెలవాఱుచు నుండుటగుదె? ♦ తెలవాఱునుగా
తెలివి నశించినయప్పుడు
తెలవాఱుట తనకుఁ జుమ్ము ♦ తెల్లముగాగన్ ౧౩౪

క. చదువునకున్మా దలుండును
జదువునకుం జివఱలేదు ♦ చచ్చెడుదనుకం
జదువుటయే చాలించుట
చదివితిని గర్వమూనఁ ♦ జనదెవ్వరికిన్ ౧౩౫

క. మాటకె యొదుగు కేఁగిన
మాటయె మాఱిలేకయున్న మానుబెట్టులరో?
మాటలను దూఁచిపొందిక
మాటాడఁగవలయును జనుల ♦ మన్ననలొందన్ ౧౩౬

క అరయక నిజమాడితినని
కలవఁగాఁ బూనుకొనును ♦ గల్మషమేమో!
పలుకంగని శునకంబులు
కలవం దొడఁగొన భాతి ♦ గర్వము తోడన్. ౧౩౭

క. వేదంబన నగుచుంటకు
వేదాంతులమనుచు సతము ♦ విధవలు పెలుచన్
వేదాంతివిధవ కడుపున
నెదిరియొ యొక బుడుతఁ దగ్గి ♦ యేఁగఁగ వలయున్ ౧౩౮

క. బిడ్డలఁగనుటయె కొడుకు
బిడ్డలకున్ బుద్ధి చెప్పి ♦ పెంపఁగవలయున్
బిడ్డలకున విజ్ఞానము
యిడ్డంపులు లేకొంచుఁ ♦ డంపలుకానిన్ ౧౩౯

క. పురుషుఁడె మీసంబుండినఁ
బురుషుండగు సజ్జనుఁడగుఁ ♦ బుట్టినవాఁడే.
పురుషుఁడు పురుషుఁడనఁగాఁ
బురుషునిఁ గనలేనివాఁడు ♦ పురుషుండగునే. ౨౮౦

క. విధవలు వేదము వినఁగాఁ
గ్రుధఁజెందఁగనేల కాకలఁ ♦ గొట్టఁగనేలా ?
విధమెఱుఁగు సత్యులందఱు
వ్యధనొందక దైవవాక్కు ♦ లందింపఁదగున్. ౨౮౧

క. సన్న్యాసి కార్యమసదే ?
సన్న్యాసికి సుఖతాపము ♦ సన్మార్గమునన్
సన్న్యాసి వఁటునిజమే
నన్యాంబిక నేను చెప్ప ♦ సంతసు వాదిన్. ౨౮౨

క. రేపటిదినమున నెయ్యది ?
చూపింపఁ గలారయెట్టి ♦ శ్రోత్రియుడైనన్
రేపనక నేఁడె యున్నియుఁ
బాపుము నినుముంచుఁగర్మ ♦ బంధములెల్లన్ ౨౮౩

క. జీవుఁడు తేరగనెట్టుల
దేవుండగు సత్కృతులకుఁ ♦ దెలివియుఁదోడై
నీవెంట నుండసాధనఁ
గావింపఁగ వలయుగుమతి ♦ కరుణాసతంబున్ ౨౮౪

క. ముక్తియను నమృతమును నా
సక్తిని గ్రోలంగఁ గలుగు ♦ సజ్జనులకునే
రక్తియు నుండదు ప్రకృతిరి
సక్తవతెందోఁచుపొక ♦ సౌఖ్యములెల్లన్ ౨౮౫

క. చూచెడి ప్రపంచమంతయుఁ
దోఁచును గంటకమురీతిఁ ♦ దొడరి బిడాలం
బేచందంబున నుండునో
యాచందంబునను మృత్యు♦వరయుచు నుండున్ ౨౮౬

క. నడువడిసరిగా వలయును
గుడిచియుఁ గూర్చుండి చెడుగు ♦ గుణియించుటయా
పుడమిని నుడివెడికథలను
గడుచోద్యం బేమిచెప్పఁ ♦ గలలనవలయున్ ౨౮౭

క. ఎదియిచ్చట శాశ్వతమగు
నిదియదియను భేదమేల ♦ యిరవెఱిఁగినవా
రుదితదయన్ వేదంబును
బదిమందికిఁ జెప్పవలయు♦స్వరయుక్తముగన్ ౨౮౮

క. ఒకనికి మిగులొక్కండని
యొకనికి నెదురుగను నిలిచె ♦ నొక్కండని యా
రకపలుకు చుందు రెఱిఁగిన
నొకటికినిను జేర్చునద్ది ♦ యొనరంగనుమీ! ౨౮౯

క. అద్దలకొంపర దేహము
పెద్దవుగానుండి విన్నఁ ♦ బెనుసుక మబ్బున్
బెద్దలు నినుదొంగయనన్
వద్దుర కోపంబిదెపుడొ ♦ వదలఁగ వలయున్. ౨౯౦

క. కావరమున మాహాత్మ్యులు
దేవుఁడు వాఁడేయటన్న ♦ దేవుండగునా?
నీవంతరమున నారసి
దేవుని కనిపనులకద్ది ♦ తెలుపఁగ వలయున్. ౨౯౧

క. ముప్పది రెండక్షరములు
చప్పనయగు వర్ణనములఁ ♦ జనునయ్యదియే
యిప్పుడగుఁ బంచదారగఁ
జెప్పఁగ మితిమెఱఁగియున్న ♦ జెడవెప్పటికిన్ ౨౫౨

క. బరువనదు గార్దభంబది
మొఱుఁగుటకే శునక మొప్పు ♦ మొఱఁగినచో నా
ప్పరికించునె గాడిద న
ప్పరమాత్మకె తెలియునంచు ♦ బరికించుఁగదా! ౨౫౩

క. బ్రహ్మ లిఖించిన వ్రాఁతను
బ్రహ్మయె చదువంగవచ్చు ♦ బ్రతికెదునాసన్
జిహ్మగడగుటది మేలా ?
బ్రహ్మనొసట వ్రాసినట్లు ♦ బ్రతుకును నరుఁడున్ ౨౫౪

క. బుద్ధిజనించినఁ దనువగు
బుద్ధిజనించిన ధరిత్రిఁ ♦ బొందును సుఖముల్
బుద్ధిజనించిన యప్పుడ
బుద్ధపరాత్పరుని గాంచి ♦ పొందును ముక్తిన్ ౨౫౫

క. మాటలఁ గాలముపుచ్చెడు
మాటికివ్యర్థుండు ధనిక ♦ మండలియెదుటన్
ఘాటిగనోయన నిలుచును
మాటలచేఁ గాదె వారి ♦ మన్ననలందున్ ౨౫౬

క. అందముగు రెండు ఫలములె
డెందంబే కాగ్రమగుఁబ ♦ టిష్ఠాత్ములకున్
పందలకు మూఁడు ఫలములు
తొందరపడకుండఁ దెలియఁ ♦ దోఁచదె మదికిన్ ౨౫౭

క. వేదములఁ దొల్లి వ్యాసుఁడు
భేదముగాఁ జేసినాఁడు ♦ శాస్త్రాలు నటులే
పాదుకొని మందబుద్ధులు
వాదంబులు సేతురెంతో ♦ పండితులవలెన్. ౨౫౮

క. రంకునకు రాజుకథయట
బొంకునకున్ భాగతంబు ♦ బొంకఁగ వచ్చున్
బొంకిన బొంకును విడువక
బొంకించుచు నుండెజనుల ♦ భొంకెంతటిదో! ౨౫౯

క. ఎక్కువలు నాలుగన్నా
మొక్కువ యన్నంబునొక్క ♦ నెక్కువనుమిమ్మా!
యొక్కటి మదిలోఁ గలుప్రచుఁ
జక్కఁగఁ బ్రకృతిని ద్యజింప ♦ సద్గతినొరకున్. ౨౬౦

క. లోఁ దెలుఁగని చందంబుననా
కోఁతులవలె సేతువ్రనుగట్టెఁ ♦ గొండలకోఁజక
నీతియె జనులకు నుకువ్రట
కోఁతులు గాకుండునను ♦ కొఁదునయె వానన్ ౨౬౧

క. ఊరకవాగెడి వాగుడు
తీరనిబుఃఖమయె నిజమౌ ♦ తీర్పంగలవా?
నారాయణా? నగధీరా?
నారాయణా చూనఁగవలయు ♦ నవవిధ భక్తిన్ ౨౬౨

క. తోఁటయుఁ బీటయుఁ జూచుము,
నిటుగ మగవాఁడనంచు ♦ నీవుండినచోఁ
జోటీయుఁడు హరిజ్ఞానమె
చోటిచ్చును బహుజేయ ♦ చోటికిరమ్మా! ౨౬౩

క. ఒంటిగనొంటిఁగ దిరుగుచు
వొంటరిదది యెద్దిచెప్పు ♦ నూఁటసు సదియే
యొంటరిది దానినెఱిఁగిన
నొంటిగఁదాఁ జేరవచ్చు ♦ నోంకారమునన్ ౨౬౪

క. సున్నను జూపినఁ జూచును
సున్నంగల దానినెంతొ ♦ శుభమనఁ గలవా?
సున్నకు సున్నను గలపిన
సున్నకుఁ జేరంగవచ్చు ♦ సుఖమెఱిఁగి జనుల్ ౨౬౫

క. న్యాయము వెంబడిఁ జనఁగా
న్యాయమునకె యున్నముండె ♦ నాఁకలిఁ బాపన్
న్యాయమె నరకమ్ముఁ బాపును
న్యాయమునే కోరవలయు నార్యజనంబుల్ ౨౬౬

క. కూడును గుడ్డను గోరెదు
పాడును గోరంగ నెవఁడొ పాడిన దెవఁడో
ఓడకకూడిచే నోటిని
మూడి నెడమగోరమూసి ♦ [illegible] వలయున్ ౨౬౭

క. కడుపున లేనిదియెంతం
బోడమును మఱిగాఁగిలింపఁ బోవెదుకుఁగుచు నీ
కడుపునఁ గలిగెను నాఁకొం
జెడుగుడువలె నాడిపాడి ♦ [illegible] నిలుపుమా ౨౬౮

క. పాదములు కాగితములు
పాదంబులె మంటిసగి ♦ [illegible] రాదింపన్
వేధించక పరమాత్మ
న్వేధించకు ముంగు[illegible] ♦ [illegible] జొచ్చున్ ౨౬౯

క. మాటలకే చింతకాఁడులు
మాటలకాధనమొ ఫలమొ ♦ మానెడువట్లో
మాటలకు ముక్తి దొరకదు
మాటకునై స్థిరుఁడవగుము ♦ మాన్యతతోడన్ ౨౭౦

క. తాతది గడసాస్మ్రంతయు
తాతదికన సొమ్మటన్న ♦ దాఁచినఁనగునా
తాతకుఁ ధనమును భేదము
వేతొలఁగిన ముక్తినొంద ♦ విధమేర్పడురా ౨౭౧

క. తాతయె లేతగ బ్రహ్మము
నేతగ శివుఁడయ్యెఁ దండ్రి ♦ నేర్పించినయా
తాతకు ననుమఁడవీవా ?
జీతముగొని చేయునంట ♦ చెల్లునెనీకున్ ౨౭౨

క. తాతదిసొమ్మను ధరలోఁ
దాతయుమఱి విత్తనాలు ♦ తానాటంగాఁ
దాతలబరువని తెలిసియె
మోఁతను నీ వొప్పుకున్న ♦ మోక్షంబగురా ౨౭౩

క. తాతది జీతమెకనుఁగొనఁ
దాతకుని.క జీతమనుచుఁ ♦ దానను కొనుటా
దాతల ముప్పూర జీతము
నీతిగ సేఁకనలదటన్న ♦ నిత్యము దక్కున్. ౨౭౪

క. కడుపునఁ బెట్టఁగఁ దలఁచియుఁ
బుడమినదా నడుగఁడొల్లు ♦ పొరపాటగునా ?
పడుపాటు కష్టమునిగద
యడుగుట యన్యాయమగునె ♦ యధముఁడనైనన్ ౨౭౫

క. సిగ్గున్నది మొలయందా
సిగ్గున్నది యఱుగునంద ♦ సిగ్గెందయ్యా!
సిగ్గది నోటనఁగన్నుల?
సిగ్గున్నది దేహమెల్ల ♦ సిగ్గునవినుమా! ౨౭౬

క. ఒడలెఱుఁగనంట న్యాయమె?
యొడలెంతో నొచ్చెనందు ♦ వొడలెఱిఁగితివా?
యొడలెఱిఁగినంత శంకరు
నొడలెఱిఁగి పరంబుసౌఖ్య ♦ మొందేకనరా! ౨౭౭

క. శత్రువు తనువైమఱల్గ
శత్రువు జీవాత్మయయ్యె ♦ జనులకునెల్లఁగ
మిత్రుఁడె తనువైమఱలన్
మిత్రుఁడె జీవాత్మయయ్యె ♦ మేలొనఁ గూర్పన్ ౨౭౮

క. భయముడిగినఁ దనువందా
భయముడిగెను బ్రజలకమిత ♦ భయమిఁకఁదీరెన్
భయముడిగినఁ బ్రాణులకును
భయమేటికిఁ బాపచయము ♦ భయపెట్టదయా! ౨౭౯

క పొడముట పొద్దునకేనా?
పొడముట జంతువులకేన ♦ పొడమును జగముల్
పొడమని ప్రాణిశివుండే
పొడమని పరమాత్మఁగన్నఁ ♦ బొడమదఖిలములన్ ౨౮౦

క. నారాయణ యననందమె?
నూఱేండ్లు జపింపవలయు ♦ నోరూరంగన్
గోరఁగవలయును మితమా?
పారముగనుదాఁ కఁజలుప ♦ వలయున్ జపమున్ ౨౮౧

క. ఈకార్య మెంతవఱకో
నీకార్యమె యపస్తుపడఁగ ♦ నీకనుమానం
బాకార్యము విడనాడక
శ్రేమతోఁ జలుపము క్తి ♦ తెలివెలుఁగఁదగున్ ౨౮౨

క. మానవునకె విషమంతయు
మానవులా కాదు దుంభి ♦ మానులు దుష్టుల్
మానవుఁడు విఱుఁగఁబడు న
మ్మానవుఁడేకర్మజాల ♦ ముగ్నుఁడు సుమ్మీ ౨౮౩

క. పెద్దతన మొకని దేలా ?
పెద్దగనొక మున్పురున్నఁ ♦ బెద్దవుగాదా ?
పెద్దకుఁ జిన్నకు నైనను
సుద్దుల నేర్పంగ వలయు ♦ శుద్ధాత్మండై. ౨౮౪

క. తనువుండఁగ సుఖమెట్టులు ?
తనువును గలపించుఁగోరఁ ♦ దను నెఱిఁగించున్
దనువునకె కష్ట సుఖములు
జననము లేకున్నఁగలుగు ♦ సకల సుఖంబుల్ ౨౮౫

క. రుచులన్నిటి దిగఁద్రావఁగ
రుచి యొక్కటి వెంటనంట ♦ రుచి గలియంగా
రుచు లేమి తెక్కపరము న
రుచిగలదని తెలిసికొన్న ♦ రూఢాత్మనమున్, ౨౮౬

క, జపియించ ప్రయత్న సతతము
క్రొన నారాయణ [illegible] ♦ [illegible] నేలా ?
[illegible]
దపమిమితంబైనము క్తి ♦ యపష్టప యిచ్చున్. ౨౮౭

క. బ్రతికెడి బ్రతుకొక బ్రతుకా?
బ్రతికియె పోవంగ వలయు ♦ బ్రతుఁగఁగమున్నా
బ్రతుకెఱిఁగి మానవుఁడు తా
బ్రతికిన బ్రతుకఁగవచ్చు ♦ బ్రతు కెప్పటికిన్. ౨౮౮

క. బెదరింపఁగ నెవఁడని తా
మది సిగ్గును గలిగి వెళ్ళి ♦ మది తెలియుంగన్
బెదరింపఁగ నెవ్వఁడురా
బెదరింపులలోనఁ జొచ్చు ♦ బెదరింపకుమా! ౨౮౯

క. గుఱుతును బొందఁగ ముందుగ
గుఱుతుగ నక్షరము నెఱిఁగి ♦ గుఱినిల్పవలెన్
గుఱుతిడఁ జాలిన యపుడే
గుఱుతగు దైవంబుగన్న ♦ గుఱుతిఁక నేలా! ౨౯౦

క. గుడిసెల నన్నము గుడుచుచు
గుడిసెల వాసముల లెక్క ♦ గుణియించుటయా?
కడపుట తగునా పూటలు
వడిజాఱఁగ నీటజెల్ల ♦ భంగిని జెడవో? ౨౯౧

క. వేధ యిడెం బుకసత్వము
గాథను జరుపంగఁ గొంత ♦ కావలెననుచున్
దాధన మిడికొను నాపెను
దాధనమును వదలకున్నఁ ♦ దాఁజెడునొక్క ౨౯౨

క. హరికథ చెప్పెదనని తం
బుర కథనే మొదలు పెట్టు ♦ హాధుండై తం
బుర కథయె చెప్పఁజాలఁడు
హరికథ యిఁక నేమి చెప్పు ♦ హరికథఁ జేకన్. ౨౯౩

క. కపటంబె మొదటినుండియు
కపటంబిఁక వీడకున్నఁ ♦ గలతలు చనునే?
కపటంపు గుఱుతు తెలిసినఁ
గపటంబిఁక లేకపోవుఁ ♦ గలరీతిఁ గనన్. ౨౯౪

క. నడకయ ముందే కలిగెను
నడుగుటకే నోరుగదవు ♦ మడిగినచో నీ
వడిగిన దొసగుఁను దాతయు
నడుగకయే చెడుదువన్న ♦ యడుగుము సొమ్మున్

క. ఋతువన ఋణమన నెపుడా
గతియనఁగాఁ బ్రాప్తమెద్ది ♦ కనఁగలిగినఁదా
బ్రతుకున ననుభవ మగుచోఁ
బ్రతివాక్కుకు బదులు చెప్పఁ ♦ బడదుర యెపుడున్ ౨౯౫

క. రూకకు మానికలైదఁట
రూకలయిదు మానికకును ♦ రూపింపంగా
నీకడుగ విసుగు లేదా!
నాకెప్పుడు విసుగు లేద ♦ నంతము దెల్పన్ ౨౯౬

క. నిజమేమి చెప్పియుంటిని
నిజమే నీకొఱకు నెదుట ♦ నిలువగనుండెన్
నిజమును దెలియక పోయెదు
నిజమే నినుఁ జూడనున్న ♦ పిలిచి యెఱుఁగుమీ! ౨౯౭

క. ఏటిని గాష్ఠంబులవలెఁ
జోటెఱుఁగక కొట్టుకొనుట ♦ చోద్యము కాదా
నాఁటికి స్వతంత్రమెఱుఁగక
సాటిగ దైవమునుగోర ♦ సాకును బొమ్మా ౨౯౮

క. వస్త్రము గట్టినదేటికి
వస్త్రము గట్టంగ మఱుఁగు ♦ వచ్చునె మనకున్
శాస్త్రంబు లన్నియును ని
ర్వస్త్రిండై పుట్టుఁ జచ్చు ♦ వాక్యమె చెప్పన్ 300

క. పొరుగింటి కేఁగియూ స్త్రిం
బరపురుషుని గలసికొంట ♦ పడఁతిది తప్పౌఁ
బొరుగింటి కేఁగి పురుషుఁడు
పరకాంతను గలసికొన్నఁ ♦ బరమెటులబ్బున్ 301

క. కులమును మగఁడును వలదఁట
కలిమికి నాసించునంట ♦ కామినిపకులం
గలసి చెడు తెగులు గల్గినఁ
గులమును దెగనాడియెపుడుఁ ♦ గుములుచు నుండున్

క. మగఁడా? కొన్నది బావయె
మగఁడే! మోహించికూడు ♦ మదమున బావన్
మగఁడు మరణింప నూరక
మగువయు నోదేవయనుచు ♦ మానక యేడ్చున్ 303

క. ఇల్లరికమంచుఁ బోవుదు
రిల్లాలు లభించుఁగూడు ♦ తృప్తిగనోరకున్
గొల్లగసౌఖ్యం బగునని
యిల్లరికముకంటె నరక ♦ మెచ్చటనుండున్? 304

క. దెబ్బను బామును దేలును
నబ్బురముగ లొంగిపోవు ♦ నైనను జెఱచున్
దెబ్బలు గొట్టెడువానికి
నిబ్బందులు గలుగుఁ బిదప ♦ వృథగానీల్గున్ 305

క. తనకే తెలియఁగఁ దగునది
తనమనికే తెలియకున్నఁ ♦ దతనుగఁ జెప్పన్
మనసునకెక్కదు కన్నన్
మనవినిగైకొన్న నిలచు ♦ ననుటయు గల్గున్ ౩౦౬

క. ఎవ్వనికిఁ గొడుకు కావలె ?
నెవ్వని కా కొడుకగల్గు? ♦ నెవ్వని కెవఁడో!
యెవ్వఁడవు నీప్రచూడఁగ ?
నెవ్వఁడు పరమాత్ముఁగనఁగ ♦ నెవ్వఁడు తగునో! ౩౦౭

క. ప్రతికందమునఁ గడమఁదికన్
బ్రతుకదు కా తనువటంచు ♦ భయపడనేలా ?
బ్రతికించు కొండె తనువును ?
బ్రతివాక్యముఁ దూచితూచి ♦ పలుకఁగవలయున్ ౩౦౮

క. గారడి చూచెద నొకసరి
గారడి శతవత్సరములు ♦ కాయంబులకౌ
గారడియని తాఁ దెలిసిన
గారడివాఁడుండి ఫల్లు ♦ కనుఁగొననయ్యెన్. ౩౦౯

క. నాలుగునెలా వేసవి
నాలుగు మాసములు లెక్క ♦ నానఁగ వర్షా
కాలము చలికాలంబిక
నాలుగునెలలన్ని కలిసినవ్వత్సరమహా. ౩౧౦

క. క్రొన్నెల కంటంబడఁగాఁ
బన్నుగ నదె నెలయటంచుఁ ♦ బలుకుదురహహా !
ఎన్నవ నెల యెన్నవదిన
మన్నా నారాయణాయ ♦ టన్నను ఫలమహా. ౩౧౧

క. అదెయాది వారమనఁగను
మొదటనె నరులన్నయట్టి ♦ మొరవినఁగాదా ?
పిదపఁగన సోమవారము
మదినెంతయు మంచిదంచు ♦ మహిజనులెల్లన్ ౩౧౨

క. మంగళవారమ్మనఁగ్గా
మంగళకరుఁడైన దైవ ♦ మహిమయె కాదా !
మంగళమన శుభకరమై
మంగళమన సిద్ధిఁబొందు ♦ మార్గమె సుమీ! ౩౧౩

క. బుధ గురువారములను నా
బుధులెంచిన గుణులఁగనుట ♦ భువిజన మెల్లన్
విధియించు శుక్రవారము
శిధిలముగా కుండమదిని ♦ జేర్పుండంచున్ ౩౧౪

క. శనివారమనఁగఁ దెలియఁగ
జనులెల్లను నొకరి కొకరు ♦ జయమని చెప్పన్
శనియింక లేదు జగమున
శనితీఱును నేటితోనె ♦ జయమగునన్నా ! ౩౧౫

క. ఋణమను మూఁడక్కఱములు
గనులెఱ్ఱఁగ జేయఁగాంచి ♦ కందములిటులం
గనఁగలిగితి శివకృపచే
ననుమానమె త్రుంచుమనఘుము ♦ వ్యాఘ్రము రీతిన్ ౩౧౬

క. మగవానిని గనుఁగొను టెటు ?
మగదియె మననొసటిగీత ♦ మగడే దైవం ?
బగపడదు కనకమిడనా ?
మగదియె గాంధీమహాత్మ ♦ మార్గము చూడన్ ౩౧౭

క. కన్నదియగవున కేఱుకయె ?
కన్నది మదికంటెపాపఁ ♦ గనఁగారణమా
గన్నది పుడమిని గాంధియుఁ
గన్నదియుగధర్మ మెఱుఁగఁ ♦ గన్నది శివుడో ३೧८

క. మనవ్రాత మనకుఁగాఁగను
దనవ్రాఁతయె తనకుఁగల్గఁ ♦ దదితరమేలా ?
మనవ్రాఁత చదువుగాదా ?
తనవ్రాత శివుండువ్రాయుఁ ♦ దథ్యంబెపుడున్ ३೧೯

క. దిక్కులు నాలుగుదెలియక
దిక్కరినై తిరిగియున్నఁ ♦ దిరమతిఁ జెపుమా
మఁక్కంటిసుతు వినాయకు
మ్రొక్కుదురిలమీఁదజనులు ♦ మోహముతోడన్ ३೨೦

క. బట్టలఁగట్టఁగ నేరిచి
పట్టెడు మెతుకుంనుఁగుడువ ♦ బ్రతుకాయెఁగదా
ముట్టఁజెడు కడవపలెఁదను
వట్టెపగులు శాశ్వతంబె ♦ యవనీస్థలిలోన్ ३೨೧

క. నిప్పుఁ పుడకను గీచినఁ
జప్పునఁజీఁకటిసఁబాపి ♦ సకలముఁగననౌఁ
జెప్పుట కేప్వకునీకడ
నెప్పుడు నీగ్రంథమున్న ♦ నెఱ్ఱిఁగించుఁగదా ! ३೨೨

క. మొన్నంగఁడిచిన కూరలఁ
దిన్నఁగనుచి చెప్పలేక ♦ తిరుగుటయేలా
మొన్నఁడో నరకంబనుచును
నన్నున్ బెదరింపవచ్చు ♦ నాగతిలేదే ! ३೨३

క. పచ్చిగనుండిన వృక్షమె
చచ్చెను మానవుఁడుఁగూడఁ ♦ జావఁడెఖరలో
నచ్చునగఁబడి యుండెదవే?
యెచ్చగమఱి యెదిగి యెదిగి ♦ యిలననఁగుఁజుమీ

క. అన్నియు బ్రతుకంగోరిన
నిన్నును బ్రతుకంగనిచ్చు ♦ నేలను-గన్మాం
బన్నిఁటి వదలినమదికే
యున్న దయాముక్తినమ్మి♦యుండు మస్థిరతన్ 3-౨౫

క. నారాయణ యను మంత్రమె
నారాయణ యనెడుసూక్తి ♦ నాకందముగా
నారాయణ యనుగ్రంథము
నారాయణునకు సమర్ప ♦ ణంబయి వెలయున్ 3-౨౬

క. కాలము నవమాసంబులు
కాలము తీరినదియంత ♦ కాలంబెపుడో
కాలపుఁదీవ్రత నెఱిఁగినఁ
కాలంబను కూలమగును ♦ గార్యంబులగున్ 3-౨౭

క. గుణమెటు గుఱుతును బొందును
గుణమే నారాయణుండు ♦ గుణమేతానై
గుణమున నైక్యముగాఁగన్
గుణితంబిఁక వలదువలదు ♦ గుణమేమన్నా! 3-౨౮

క. మైలవడు మాలపోతున?
యాలవాలుగ రామయుండిన నరిగన్నింపా?
అలిగియు నలుగప్రోచును
నిలను స్వతంత్రము లభించుఁ♦దృప్తగ నపుడున్ 3-౨౯

క. అడుగుము స్వాతంత్ర్యముగ నీ
వడుగక చెడిపోదువన్న ♦ యడిగినదిడు వాఁ
డడిగి గడియించు దాఁనకు
మడుగుము పరమాత్మయనుచు ♦ ననవరతంబున్ 330

క. నందిని బందిగఁజెప్పకు
మెందయినను సత్యమార్గ ♦ మెఱిఁగిన నీకా
నందమగు జగడమాడక
పొందికగా నున్న ముక్తిఁ ♦ బొందెదవన్నా ! 33౧

క. నడుమంతరంపు సిరిగని
వడివడి గర్వంబు చెంద ♦ వచ్చునె మనకుం
గడఁగి మొదలు నడుము చివరఁ
గడచినపద మొందనిష్ఠ ♦ గావింపఁదగున్. 33౨

క. వ్రాఁతయుగీతయుఁ గలుపుచు
నీతనువు తికించుకొన్న ♦ నేర్పదుశమమా
వ్రాఁతకుగీఁతకు జడియక
నేతకు దాసోహమన్న ♦ నేర్పగు సుమ్మా. 333

క. ధరఁబతియన బ్రహ్మకుఁదగు
నరపతియనఁ బ్రభునికగును ♦ న్యాయముగా నం
తరముం జూడక సర్వము
హరియని భావింపవలయు ♦ ననవరతంబున్. 33౪

క. చెప్పినఁ జేసియుఁ జూచియు
విప్పియు ముడివెట్టి మిఱల ♦ వీరాక్షి !
తప్పించుకొనుచుఁ దిరిగెద
విప్పుడు దప్పించుకొందువే ♦ యెటులైనన్ 33౫.

క. కవితయుఁ గడుపుబ్బరమగుఁ
గవనము జెప్పంగఁ దివురఁ ♦ గా నెట్టులైనం
దవిలి వెలువడక యుండినఁ
దెవులయి వేధించుగాదె ♦ దేబెలగూడన్. 33౬

క. వెంటఁబడి తిరుగు వారల
నింటంగసి నుడివెదన్న ♦ యియ్యది సోద్దా?
గంటివ భాగద్వయమును
కంటివ యేకాగ్రబుద్ధిఁ ♦ కడకొకలైనన్ 33౭

క. ఏడాది కందఱుంగన
నేడులు నైదైదులయ్యె ♦ నెంతటి గుఱుతో
యేడులోక యిఱువదుండఁగ
నేడులతో నేమిలెక్క ♦ యెంతటికైనన్. 33౮

క. దొంగతన మెఱుఁగకుండిన
దొంగను బట్టంగవచ్చు ♦ దొలఁగు నఘంబుల్
దొంగతన మింకమానిన
దొంగను బట్టంగఁ దగిన ♦ దొడ్డవు సుమ్మీ! 33౯

క. తలమాయక యొలుమాయక
తెలివిగలిగి యుండవలయును ♦ స్థిరవృత్తిని నీ
తలమాసిన నొలుమాసిన
నిలఁగలఁతలు గల్గుచుండు ♦ నింటను బయటన్ 3౪౦

క. నీమాయమంత్ర మంతెయు
నామాయము మంత్రమయ్యె ♦ నాకాలంబై
నీమాయ మాటలేటికి
నామాయపు సొమ్ముదొరక ♦ నాయువె తగ్గున్ 3౪౧

క. పైభాగము తాతయుఁగా
భూభాగం బన్వయమ్యె ♦ భూతలమందున్
నీభాగము నేఁజూడఁగ
నీభాగమె నీకున్నల్వ ♦ నీతియదేలా? ౩౮౨

క. గుఱుతును బట్టంజాలక
గుఱుతునుబట్టంగ ♦ గలుగు గుఱివిడిచితివే?
గుఱుతున్నది నీకోసమె
గురుతును బట్టఁగజాలు ♦ గుఱిఁగనవలయున్. ౩౮౩

క. చెప్పిన వినవలె గురువులు
చెప్పిన గనవలయు మనసు ♦ చెడిపోకుండం
దప్పవు జన్మక్రమము లిఁ
కెప్పుడు యుగధర్మమొకడె యెన్నికవడయున్. ౩౮౪

క. ముందున్నది భానుఁడు గద
ముందున్నది నీవుగదర ♦ ముందిఁక నీవా?
ముందనఁగ నేమి చెప్పుమా
ముందున్నది పండువనఁగ ♦ ముక్తియె సుమ్మా! ౩౮౫

క. తొందఱ శాంతము లేమియె
తొందఱనఁగఁగాగితములఁ ♦ దొలఁగించుటయా?
యందినది వండి తినుచో
నందముఁ బొందంగవచ్చు ♦ ననవరతంబున్ ౩౮౬

క. తెలివికిఁ దెలియందోడై
తెలివి గలుగువారి కిట్లు ♦ తెలుపఁగనేలా!
తెలివి గలవాఁడు దైవముఁ
దలఁపఁగఁ బగనొల్లరిల్లు ♦ దలఁగి వనమునన్. ౩౮౭

క. తిరుగక వీరారెడ్డియుఁ
దిరిగియుఁ దాగాంధి నుడివె ♦ దిరమని యిపుడా
వరములు శాపములన్నా
కొఱవయ్యెను దిరిపెమెన్నఁ♦కొఱవిఁకఁబూ త్రిన్ 3౪౮

క. పాడిన రైతుల కందము
పాడియుఁ బంటయును ధనమె ♦ పాడిగభూముల్
గాడెడ్లు గలిగి బండియు
వేడునుగా ప్రజలు బ్రదుక ♦ వేడుక నెపుడున్. 3౪౯

క. బిడ్డల గంటిని నేనని
వడ్డికి సొమ్మడుగ నడిన ♦ వడి వడినీరా
గడ్డను బెకల్చి పైరుల
నొడ్డులతో విఱుచునట్లు ♦ లొక్కటఁ గూల్చున్. 3౫౦

క. నరహరియని భగవంతుఁడు
తిరిపెంబెపు డడుగఁడన్న ♦ తిరిపెం బిడునా
తిరిపెంబని యొడిఁబట్టిన
వరిబియ్యమె వడ్లుయిచ్చి ♦ వడినోడి నింపున్. 3౫౧

క. తనఖర్చు లెక్కలేకయె
తనబుడుతల చదువుకొఱకు ♦ దగఁదెమ్మనఁగాఁ
దనబుడుత చదువు కొఱకు
ధనముసు దాఁచంగవచ్చు ♦ ధరణిని సక్తిన్. 3౫౨

క. జోలెయు మొనటను లేగయ
జోలెయుఁ దనచంకఁగన్న ♦ జోలెటెఁగి యిడున్
జోలెయుఁ బట్టని వేషము
లాలింపుల మదిని దెలిసి ♦ లాభముగాంచున్ 3౫౩

క. తేపకు లాభముఁ బొందఁగఁ
బాపంబను భీతివిడిచి ♦ పాలను నీళ్లన్
రూపొందఁ జేర్చి కనుగొనఁ
రీపండలటంచు నెంతు ♦ రే మోసమునన్. ౩౫౪

క. బతిమాలి చెప్పుకొనఁగా
గతిఁగానర దేమికర్మ ♦ కలియుగ మందున్
మతిపోయినట్లు చేతురు
పతిహీన కులటల ధనము ♦ పడయుటలేదే? ౩౫౫

క. పడమటి గాలికి నగ్నియె
చెడఁగాల్పదె గ్రామమెల్లఁ ♦ జెడుకాలమురాఁ
జెడుగుణముఁ బెంచి యొక్కఁడు
చెడఁగొట్టును బ్రజలమనసు ♦ చెడుకాలమునన్. ౩౫౬

క. తగుదుపని యెన్నకోఁగాఁ
దగవెఱుఁగని దొంగకన్నఁ ♦ దగదాఁపరియై
తగవే లంచము గుడువఁగఁ
దగదెన్నఁగఁ బశువుకన్నఁ ♦ దక్కువసుమ్మా! ౩౫౭

క. బేరంబు సాగదనుకొని
కోరరు త్రైశంకురీతి ♦ గొప్పదియనుచున్
గోరిక [illegible]రియుని దేవుని
గోరరు మోక్షంబుగూడఁ ♦ గోవిదనర్యుల్ ౩౫౮

క. ప్రొద్దొకమునపుడె యన్నమ?
సుద్దులకిఁక నేమి కొదువ ♦ శూద్రకులులకున్
పెద్దనఁగ నేమి కలదయ
పెద్దలకోడుండఁ దినినఁ ♦ బెనుబాదేమో? ౩౫౯

క. చెప్పఁగఁ బొరపాటులగుఁ
దప్పదుగా మృత్యువన్నఁ ♦ దనన టఁమే
యొప్పుల కుప్పగనుండఁగ
నొప్పులకిఁక సమయమేడ? ♦ నొసరంగనమా! ౩౬౦

క. అద్దమువలె స్వచ్ఛంబై
యిద్దఱి సాక్ష్యంబుగలసి ♦ ఇంతగనుండం
బెద్దది పాత్రముచంకను
బద్ధగనుండంగముక్తి ♦ వదలితిఁజుమ్మా ! ౩౬౧

క. అక్షర మక్కరమనుకొని
యక్షరముల గొడవఁగఱఁగి ♦ యక్షరమైతా
నక్షరము సర్వమనియా
యక్షరమునఁగఱఁగికలసి ♦ యక్షరమగుమా! ౩౬౨

క. ఊరక సిగ్గాపలుకంగ
నూరావలివేరనంగ ♦ నొప్పెదునది మా
యూరింటిపేరు బవనము
వీరారెడ్డియని పిలువ ♦ పీలయ్యేమహిఁ ౩౬౩

క. చాలనదీ సంసారము
పాలించుజనుండు సతము ♦ భ్రాంతినిజెందున్
నాలవపాల తిరతినిడఁ
బాలించును దైవమపుడె ♦ పాలనుముంచున్ ౩౬౪

క. నీజోలి గలిగినందుకు
నాజోలికివచ్చినావె ♦ నామామృతమున్
దాఁజెంది చొక్కుకున్న
నీజోలిని నెవ్వఁడెత్తు? ♦ నీవేచెపుమా. ౩౬౫

క. పలికెడి పలుకే నేర్పుం
బలికినా పలుకుఁదప్ప ♦ బల్కకనైనం
బలువురు సమమే కావునఁ
బలుకుటకే లజ్జగలిగి ♦ పలుకఁగనైతిన్ 3౬౬

క. సిరతంబీ లోకంబులు
పరమేశుని కోర్కి సరిగ ♦ వర్తింపంగా
సరిచూసి శాదనివాదనఁ
బరమేశ్వరు మఱచిచేయఁ ♦ బాడియె మనకున్ 3౬౭

క. మెఱికల యన్నము గుడుచుచు
గొఱియల కాఁపరిగనుండి ♦ కొలువఁగవచ్చున్
మెఱికల యన్నము లేదా
నెఱినూకల జావత్రాగి ♦ నెఱపుము భక్తిన్ 3౬౮

క. కవులెల్ల రప్పగింతల
గవులంతయు నెగురఁ గొట్టు ♦ గవి కరుణాళుల్
కవికృతి సంస్తుతిఁ జదివిన
జపమున నారాయణుండే ♦ సంతోషించున్ 3౬౯

క. తాటాకు నక్షరంబులు
తాటాకులు కట్టగట్టఁ ♦ దాటాకగుగా ?
పాటించి యక్షరంబులు
నోటంబాడఁగ హరి మ ♦ నోవీథిఁదోఁచున్. 3౭౦

క. నాయాఁకలి నే నెఱిఁగియు
నాయడిగిన వరము సడఁగ ♦ నాయదినాకై
నీయాఁకలి నీ వెఱుఁగఁగ
నీయాఁకటి సొదసుడిర్చు ♦ నెఱి దైవంబే. 3౭౧

క. చెప్పితి జాగ్రత యనినేఁ
జెప్పినఁ జెయి తెగనిచొప్పఁ ♦ జేయఁగ నీవుం
దప్పక దైవ బలంబన
నెప్పుడు మది నెఱుఁకగల్గి ♦ యెఱుఁగుదువన్నా ౩౨౨

క. నిజమునకు సర్వబాధలు
నిజమన నిపుణుండవయ్యు ♦ నిజమాడంగా
నిజమే దేవుఁడ టందురు
నిజమే కావంగ వలయు ♦ నెటిజగమునఁ దున్. ౩౨౩

క. దిద్దితి ముప్పది రెంటిని
శెద్దకు నొక యక్కరంబె ♦ పెనుపోఁ పాడో
ముద్దొకటి కొఱవె తినఁగా
ముద్దుగ నీకన్నులు పలుక ♦ మిచ్చటతీఱన్— ౩౨౪

క. నియమముగ డబ్బులాటల
జయముగ జోకరయుఁగల్గ ♦ జయమొందునుగా
నియమముగ నాడవలెనఁట
జయమున దైవంబు గలసి ♦ జయమొనరించున్. ౩౨౫

క. దేవుడు లేడని కొందరు
కావరమున దీపమార్పి ♦ కనకము దోఁచుర్
గోవుకలె సాధువృత్తిని
దావును విడనాడకున్న ♦ ధన్యుఁడు మనసా! ౩౨౬

క. శరియింపక వేమనకృతిఁ
బరియించితి జ్ఞానవహ్ని ♦ ప్రభవించెన దే
పరియించుమ "యోంకారము"
పరియించుమ కందములు శు♦భప్రదమార్గా! ౩౨౭

క. పనిలేనివి-విధిచేఁతలు
పనిపట్టియుఁ బిల్లితలను ♦ బఱిసఱి గొఱుఁగున్
మనకర్మఫలం బింతయు
మనసునకే తెలియకున్న మరణము గాదా? ౩౨౮

క. మతిదెలియఁ గొట్టుకొందువు
మతియనఁ బ్రాణప్రదంబు ♦ మహి దిసగును దా
మతిగలుగ నేమిచెప్పుదు
మతిమంతుడవైనముక్తి ♦ మార్గముఁదొరకున్ ౩౨౯

క. మగువలు చెప్పిన రీతిగ
మగవారు మెలంగుచున్న ♦ మంచిది యెటులో
మగవార లెఱుఁగ కుండిన
మగువలె మగవారికె ఱుఁగ ♦ మాట్లాడఁ దగున్ ౩౩౦

క. తప్పనక చెప్పఁ బూనఁగఁ
జెప్పులజతలెన్ని తెగిన, ♦ జెవిఁజొరునొక్కొ-
చప్పుడు తన్మదమణఁగిన
జెప్పిన పనిచేయఁజొచ్చు ♦ జెనఁటిసుకృతియై ౩౩౧

క. ఆడుగఁగనేయప్పిడఁగాఁ
జెడునైగెధనమెల్లఁదనకుఁ ♦ జేఁజిక్కఁగనే
బడిబడియెన్నో విధముల
నడిగిననాపనిని దీర్పఁ ♦ డంతటిమదమే? ౩౩౨

క. విధిగతికిఁ జెప్పఁదగునా?
విధమెఱుఁగంబడును వయసు ♦ విదితముగాఁగన్
విధిసుకృతమెవ్వఁ డెఱుఁగును
విధనే పొగడంగవలయు ♦ విధమిదిసుమ్మా! ౩౩౩

క. బలముండిననే పాటగు
బలముడిగిన శ్రమయెసున్న ♦ బడలిక చేయున్
బలముండు వస్తువుంగని
బలమునుగలిగియుండగఁ బలుకు ♦ బలమిది జగతిన్ ౩౮౪

క. కడలిజలంబును గాంచియు
గడవెఁడు దల నెత్తుకొనుట ♦ కలదనరుగదా !
యడిగినదంతయుఁ గోరిన
వడివడి నింపంగ నెవని ♦ వశమగుఁ దండ్రీ ౩౮౫

క. తాతకు దగ్గులు నేరుపు
భాతిని నీకడను మాయు ♦ ప్రకటించుటయో
తాత భవత్కృపఁ గోరుట
యేతరణోపాయ మితర ♦ మేయది తండ్రీ ! ౩౮౬

క. మునులకు సర్వజనాళికిఁ
జనముఖమే కానుపించు ♦ దర్పణమందున్
మనుజుని ముఖముంజూడఁగ
తనువును విడదీసి కనుట ♦ తగ దెవ్వరికిన్ ౩౮౭

క. ఎందాకఁ గొలువఁగాఁదన
పందెమునకుఁ బుడకలెల్ల ♦ భగభగఁగాల్చే
సుందరికి గుణము కుదురక
కుందిన సంసారి పొట్లో ♦ కో కడతేరున్. ౩౮౮

క. కుడియొకటికంటెఁ బడఁగనె
పెదవులరాపిడిని రవము ♦ పెంపగు సంతన్
మదికనుభవ మిడుచుండును
హృదయముగలవారికెల్ల ♦ నీధరయుంమన్ ౩౮౯

క. ఆదియే మిదియే మనియెదు
మది బ్రార్థన భక్తిం జేయ ♦ మనుచును హరియున్
బదిసారులు నన్నడిగిన
నదితంబుగఁ జెప్పఁగలనె ♦ విబుధులకనఘా ౩౯౦

క. పుట్టక యుంటయె సుఖమిలఁ
బుట్టినిపోరాట మిదియె ♦ పూనికతోడన్
దిట్టముగ దైవదీక్షను
బట్టిన నది పట్టువిడకు ♦ పరమును గాంచన్ ౩౯౧

క. పరకడుపునకిడు కోరికఁ
బరుగునఁ బరజంతువులను ♦ బట్టివధించున్
బరికింపఁ బంది మేలగుఁ
బరకడుపునఁ బెంటనంటి ♦ పట్టదు దేహీ. ౩౯౨

క. ఊతకు సేతకు గాంధీ
తాతయె యుపమానమెన్నఁ ♦ దాత్కాలికము
య్యాతన బొందెను గావున
నే తెలుఁగునఁ బ్రొయ్యి రాజు ♦ నిఁక దేశమునన్. ౩౯౩

క. హద్దును మీఱియు రాఁగాఁ
పెద్దపుగద చెప్పుమనుట ♦ పిచ్చవరోక్తి
యిద్దఱు గుఱుతును గని తమ
హద్దును గోరంగఁ దెలియు ♦ హరిదయనంతన్ ౩౯౪

క. ఇద్దఱి యుద్ధము విద్యయె
పెద్దవు నీవంచు బిట్ట ♦ బ్రేలకు మెపుడున్
బ్రొద్దుండు చెలిమి నెఱిఁగినఁ
బ్రొద్దెఱుఁగని బిచ్చగాని ♦ పోలికనుందున్ ౩౯౫

క. ఏటికి వాదన లెక్కువ
యేటికి సాంతముగ వినక ♦ హేళనగా నా
ర్భాట మొనర్తురు బుధులకు
వాటముగాఁ జెప్పవచ్చుఁ♦బ్రౌఢిమ మెఱయన్ 396

క. కంటికిఁ గరపాదము లకుఁ
జంటికి నితరావలూవ పు ♦ సమితికి జబ్బే
మంటిన దఁన బ్రాణంబుల
నొంటిని నిలుపంగ దైవ♦మొనయుచు క్రియయే. 397

క. కొడుకునకు స్వేచ్ఛ నిడుట య
కొడుకంతట ఘనత దెచ్చుఁ ♦ గొడుకే మనునో
యడుగక యంబలిఁ బోయఁగ
నెడఁగట్టిని జూచి చెనంట ♦ వినవే యెప్పుడున్. 398

క. మొఱకువలెఁ బెరుగు చుండఁగఁ
దురగా ఆనందమంత్రి ♦ స్తుతమతి నాకుం
గఱపెను విద్యా బుద్ధులు
పరిపరిఁ దద్గుణుని మదిని ♦ బ్రస్తుతి చేతున్ 399

క. నేరిచి నటుకందబులఁ
గూరిచి మీ యెదుట నిడితిఁ ♦ గోవిద వర్యుల్ !
గూరిమిఁ బఠించి దొసఁగుల
నేరి యెఱింగింపె భక్తి ♦ నెఱుఁగుదు సతమున్ 400

క. వెన్నెల తీరుగనుండదొ
తిన్నఁగ దిద్దంగనెవఁడు ♦ ధీరుఁడు చెపుమా
సున్నితముగ నోరనకయె
చిన్నతనంబయ్యె ననుట ♦ చెల్లునె మనుజున్. 401

క. కాఁబడిన వెల్ల దిద్దుచుఁ
గాఁబడఁగాఁ జేయునట్టి ♦ కర్తవునుమ్మా
నీబలముఁ జెప్పఁజాలము
నీ బలమే బలము దేవ ! ♦ నీరజనయనా ! ౪౦౨

క. ఊహను బేరును మానిన
కారణమున జెప్పవిధము ♦ గాఁగా పోడనే
బోహగనుండుట మానుము
పోహన సుఖమెట్లు కలుగు ♦ భూలోకమహనస్. ౪౦౩

క. ధరసరకుసామ్యు గానగు
నరుఁడనఁగించిజ్ఞుఁడగును ♦ నారాయణుఁడౌ
ర్వారనన్నిఁటఁ దాఁగావున
సరియగు రోచనను జేసి ♦ సరిపుచ్చఁదగునే. ౪౦౪

క. నరుఁడాత్మఁ గాంచి తనువును
మఱచిన నదిచాలునంత ♦ మంత్రార్థంబౌ
గురుఁడొసఁగిన మంత్రమునే
మఱవక జపియింపవలయు ♦ మాపుర్ రేపుర్ ౪౦౫

క. మనుజుఁడు నేననదగునా ;
కనఁగన హంకారమందుఁ ♦ గల్గును గాదా ?
కనులకుఁ బందువుగాఁదన
ఘనతను జూపంగఁదగునె ♦ ఘనునకునైనన్. ౪౦౬

క. ఒక్కఁడు దేవుండనఁగా
మ్రొక్కఁగఁ దావరమునిడఁగ ♦ మూలము దెలిసెన్
నిక్కపు శ్రద్ధను నిలిపిన
నిక్కము దెలియంగవచ్చు ♦ నిపుణులకెందుర్. ౪౦౭

క. కావలసిన దేమిటిదగు
వేవిధములఁ జెప్పుటకును ♦ వెనుకాడకురా
దేవుని వర్తనమును గురు
దేవుఁడె తెలుపంగవలయుఁ ♦ దెలియఁగనెవ్వడున్ ౧౦౮

క. పాలకుఁ దోడుం బెట్టినఁ
బాలేమియుఁ గానఁబడక ♦ పరవుగఁ బెరుగౌ
నాలాగున దేహికి (శ్రీ)
లోలుఁడు తోడైనఁబరుని ♦ లోఁగలియునురా ౧౦౯

క. ఒకయూర నొక్కపురుషుఁడు
నొకభానుఁడు కంటఁబడుట ♦ యొకతావుననౌ
నొకసారి మాటగలిసిన
నొకయక్షర మదిలభించు ♦ చుండునుబరమై ౧౧౦

క. మఱుగెందున భగవానుని
మఱచియుఁ గనుదెఱవరయ్య ♦ మదినిండిన నీ
పిఱికితనంబది మానినఁ
బరమార్థము గట్టిదగుట ♦ భావింపుమురా. ౧౧౧

క. రేపునఁ గనువిత్తంబును
గాపాడను మంచిజెడ్డఁ ♦ గనుఁగొనకుండున్
మాపుల మూపుల మోయుచు
సేపునఁ దనగతిని సుంత ♦ యెఱుఁగక యకటా! ౧౧౨

క. వేఱగుట నెచ్చుకోరిక
వేఱగుటకు విధిని దెల్ప ♦ వీలగునొక్కొ
నోరున్నరీతి వాగకు
మూరక పడియుండవలయు ♦ నోంకారమునన్ ౧౧౩

క. పెద్దఁగదనుఁ జూడందన
రొద్దకురాఁ దగదటంచు ♦ నోడకయను నా
సుద్దుల సుఖమున్నదో కో
ప్రొద్దున నే యిట్లు తెల్పఁ ♦ బోలదు తండ్రీ! ౨౧౪

క. నాకున్న కోర్కె యిటులగు
నీ కోరిక నెగ్గువఱకు ♦ నేనుండంగాఁ
దూకము సరిపోయిన తఱిఁ
బాకము మదిఁ దెలిసికొన్న ♦ ఫలమిది తండ్రీ! ౨౧౫

క. కలియును నంబలియును గాని
యులుకుచుఁ దిరిగెదరు దాన ♦ నొడలికి రాదా?
పొలకువ పులవంకగునా?
మెలకువతో సంతసంబు ♦ మెలఁగుము తండ్రీ! ౨౧౬

క. సుద్దులకు నేమి కొదువా?
ముద్దుగఁ దగుబాట నెఱుఁగు ♦ ముక్తిఁగనంగా
బద్దకము దేవు నెఱిఁగెడి
సుద్దులె మోక్షంబు దాన ♦ శుద్ధులు మనుజుల్ ౨౧౭

క. కాలమొక లెక్క మనసునె
కాలపు వర్ణనముఁ దెలియఁ ♦ గారణమగుఁదాఁ
బోలిక సరియగుఁ గావునఁ
బోలదు పరమేల యనుట ♦ భోగివిగానన్. ౨౧౮

క. అబ్బఁగఁ దెలియం గలరొక
డబ్బును సాధించుకతన ♦ డాబుగ వేషం
బబ్బిన సంగతిఁగనఁగా
నబ్బును మోక్షంబుగాంచ ♦ నఱుదెవ్వసకిన్. ౨౧౯

...?

...క్కి ♦ యొనసినబాధఁ

...ం ♦ లేశంబైసన్. ౪_౨౦

...ంతేయు నుడువం
గలమా? మంత్రమునె నుడువఁ ♦ గారాదుసుమీ
తలఁచి కొనుతలఁపు తోడుతఁ
దెలిపిన మంత్రమున సిద్ధిఁ ♦ దెలియఁగవలయున్ ౪_౨౧

క. వినఁబడునపుడనుకోఁగల
ఘనులకుఁ గాన్పించుజ్యోతి ♦ గాఢముగాఁగన్
మన సంతరించునపుడే
ఘనయును బరమాత్మనందు ♦ నీజీవుండున్ ౪_౨౨

క. ప్రాప్తంబు నొందఁ గలిగియుఁ
ప్రాప్తంబునఁ జెప్పుటెట్లు? ♦ పరమాత్మండే
ప్రాప్తంబన నీ గ్రంథమె
ప్రాప్తముగాఁ జదువముక్తి ♦ ప్రాప్తంబౌఁబో ౪_౨౩

క. మన మనుగడ యెట్టిదియో
కనుఁగొనఁ గారాదుశాస్త్ర ♦ ఘనులకునైనన్
పసిగా నిదేవుఁ డనెదరు
పనిగల్గియె చేయవలయు ♦ పరముకొఱకునై. ౪_౨౪

క. ఎఱిఁగిన మేళము లేరా
పరమేశుని కరుణగల్గు ♦ బ్రతుకెఱుఁగుమురా
పరమేశ్వరు దయఁగానక
పరమంబే లేదిహంబు ♦ భయదము సుమ్మీ. ౪_౨౫

క. ఈ రీతిఁ జెప్పసాగుదె ?
నీరీతిం దెలిసియున్న ♦ నే
గౌరీశుని సేవించిన
వారికె పరమబ్బు మృత్యు ♦ భ

క. చూడంజూడఁ గనద్దము
జూడను సుజ్ఞానమబ్బఁ ♦ జూవెందునగున్
వేఁడఁగ దైవంబొక్కఁడె
కాఁడా ? త్వరపడఁగనేల ♦ కామము తొలఁగన్ ౨౨౭

క. పేరుండె నేతి బీరగ
పీరారెడ్డి యని, యతఁడె ♦ విసువక వ్రాసెఁ
నేరిచినట్టులఁ గంధము
లారసి గుణములని కొనఁగ ♦ నంజలి సేతున్ ౨౨౮

క. తిట్టుటకుం దగవయ్యా !
పెట్టుటకే పెద్దవయ్య ♦ పృథివీస్థలిపైఁ
గొట్టుటకుఁ జెట్టుచేమలె !
గుట్టుగవిను మొద్దులైనఁ ♦ గొట్టకుమయ్యా! ౨౨౯

క. పంతులుగల బాలురకును
సంతోషము గలిగి చదువు ♦ చదువఁగవలయున్
మంతనముగఁ బంతుళ్ళను
గంతులిడక యుండఁ జదువు ♦ గమనింపవలెన్ ౨౩౦

క. పెద్దలఁగలరా యూరను
గద్దెయనుచుఁ గూయు సింగి ♦ గాదన రేమో ?
పెద్దలు పురిలోఁ గలిగినఁ
దద్దయు నెఱిఁ తనజూచి ♦ తన్నఁగవలయున్ ౨౩౧

క. గద్దెయని యడవసాగిన
సద్దిని యొకగ్రుడ్డు గ్రుడ్డు ♦ వాఁడుండినచోఁ
బొద్దులను శాంతమబ్బును
బుద్ధియుఁ గుద్దులకుఁ గల్గు ♦ భువిసీరయ్యా! ౨౩౨

క. తెల్లోకిఁ బిల్లకు సుఖముగు
కల్లలు గుడ్డలును నిజము ♦ గలియుగమందున్
గల్లలు పూన్పఁగఁ బెద్దలె
యుల్లంబున సతమ్ముఁగోరు ♦ చుంద్రు నిజముగన్ ౨౩౩

క. కలిగిన సనుమానములో
నిలువంబను నాయమెద్ది? ♦ నిజముం జెప్పుమా
తలమును దాఁపఁగఁదగునా?
సలలితముగ మాటలాడు ♦ సరసుఁడవైనన్ ౨౩౪

క. శామ్మనని తాతదవ్వునా
సామ్మును గుడువంగఁ జూచు ♦ సొంపెఱుఁగుమురా
సామ్మున గుట్టుగ సీరయ
నెమ్మదిగాఁ జెప్పుచుందు ♦ నీతియొసుమ్మీ ౨౩౫

క. పసవను శ్రేష్ఠగ నడపుచు
సుడిగుండము తెల్లఁగడచి ♦ సూటిగఁజనఁగా
సుడిగుండము లోతెఱింగి
వడిగాదరిఁ జేరియున్న ♦ వశమగు సుఖమున్. ౨౩౬

దాస్ ఆర్టు ప్రెస్, తెనాలి.

దొరకుచోటు:

తమ్మా అప్పిరెడ్డిగారు,

(తండ్రి వీరారెడ్డి)

వలివేరు. (పోష్టు)

(తెనాలి తాలూకా - గుంటూరుజిల్లా)

మనసు ఫౌండేషన్

పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	IPL A102 B180
పుస్తకం పేరు	[illegible]
తారీఖు	25-10-24
ముందు అట్ట	no
వెనుక అట్ట	no
మొత్తం పేజీలు	83
పెద్ద సైజు పేజీలు	No
ఖాళీ పేజీలు	i, ii, iii, vi
లేని పేజీలు	29,30
తయారు చేసినది	Triveni
పేజీలు విడదీసినది	Triveni
స్కాన్ చేసినది	prathyusha
పరీక్ష చేసినది	KASIMBI
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యనివి	No
తప్పులు	No
పరిస్థితి	good